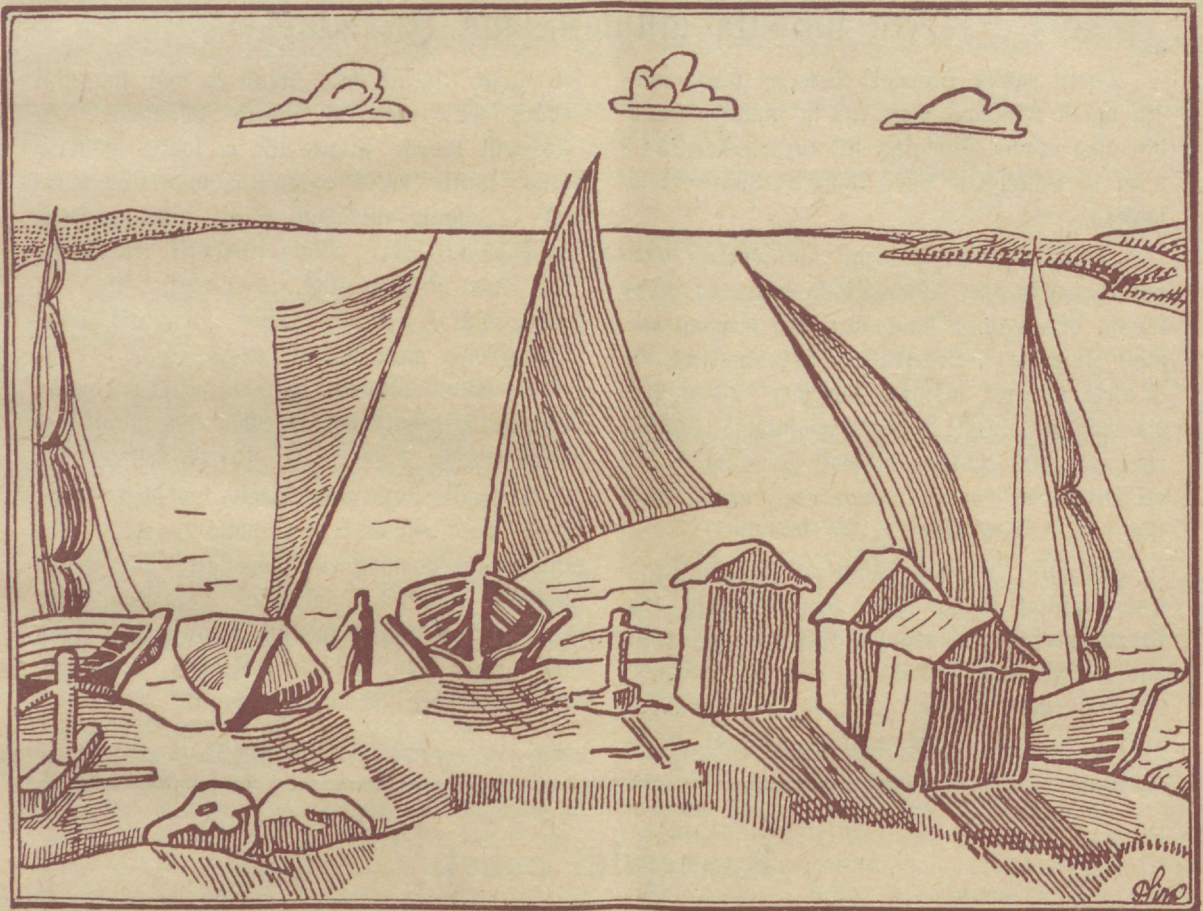


# Siidorte Eka



P. Sink

Purjekad rannal

Nr. 8 ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ 1924

„Kristuse ja koguduse eest“

## Eesti Usklikkude Noorte (Uskude waheline) C. E. Liit.

Juhataja: K. L. Marley — Tallinn, Kotsepu tn. 6—2

Kirjatoimetaja: J. Peipmann — Tallinn, Allika tn. 5—6

Laekahoidja: A. Pitkjaan — Tallinn, Siimeoni tn. 19—2

„Noorte Elu“ — toimetuse aadress: Tallinn, Kotsepu 6—2

„ „ — talituse „ „ Luise tn. 11

„ „ — kirjad „ „ Postkast Nr. 284

### Ära wiivita otsimast oma Jumalat!

Daani pastor Skovgard Petersen pidas mõne aja tagasi Malmös kõne, kus ta tungivalt hüüdis üles otsima Jumalat, tiis kui teda veel võib leida ja valgustas oma kõnet järgmise juhtumusega:

„Mittè kaua aega tagasi oli kõneleja pidanud koosoleku ühes Põhja-Själlandi linnas. Kõne lõpuks oli ta üles hüüdnud: ära wiivita otsimast Jumalat! Sellest kõneldes tundus tal, kui ei oleks ta veel mõinud lõpetada. Waim sundis teda ikka uuesti ja uuesti wajutama inimeste meelde: „Ära wiivita otsimast Jumalat!“ See oli mingi imelik tunne temas, mis sundis teda ikka tungivalt hüüdma: „Ära wiivita!“

Järgmisel päeval jõudis ta selle üle selgusele. Kuuljate hulgas leidis keegi kaupmees, keda Jumal ju kaua oli otsinud, kuid kes veel ei olnud annud end Jumalale. Kui see kaupmees tuli koju naise juurde, jutustas ta sellest mõjuvõimest, et ei võid wiibida otsimast Juma-

lat. „Ja,“ jatkas ta, „nüüd ei võid kauemini oodata, waid pean end andma Jssandale.“ Ta läks teise tuppa, sulges ukse ja lastis põlwili. Naine kuulis teises toas teda muu seas paluwat: „Jssand austatagu Sinu nimi nüüdsest jaadik minu läbi!“ Mõni filmapilt jelle järele ajus tuppa täielik waikus. Kui waikus ikka edasi kestis, hakkas naine imestama. Ta läks tuppa ja nägi oma mehe põlwili maas.

Ta astus lähemale ja pani käe ta pea peale, kuid mees ei liigutanud. Vigemalt teda filmitsedes, märkas naine, et ta — oli furnud.

Waewalt tund aega pärast koosoleku lõppu sai see mees minna koju Jumala juurde. „Ära wiivita ära andmast end Jumalale,“ oli Jssand sundinud oma sulast hüüdma. Jumalale tänu, et see tund ei läinud kaduma, nagu mitugi muud tundi enne seda. Nüüd oli mees päästetud, kuigi wast üheteistkümmendal tunnil.“

„Nuorten Todistus'est“ P. S.

### Kaanepildi puhul.

Rand, — mis tähendab see sellele, kes seda silmab merelt, kus küllalt lained ja tormid end tunda annud.

Ka mis tähendab igawikurand sellele, kes maailma merel kodu poole sõuab.

Jõuab kõikide laew kord igawikuranda,

rahupalmide alla? ja kes läheb puhkama rõõmupidule, sõidust-wäsinud hing?

Ei!

Sest ei peatu rännal kõik laewad, mis sõitsid merele! Ei ole kõigil võimalus ankruid heita ja puhata!

Jeesusest juhitud laewad jõuawad kõik kaldale.

R. W.

# Noorte Elu

Cesti Usklikkude Noorte C. E. Liidu häälekandja

Nr. 8

Neljas aastakäik

1924

## Õnnetu edasilükkamine.



ni noorusepäha.

Uvar palvemaja on kaskedega ehitud, mille läbi muidu wana kiviimaja noorema ilme omab. Ega temagi taha end mürana näidata kest pidutsawat loodust. Üle kõige on sügawsinine taewas, kui kattena wälja laotatud. Kerged pilwed ujuvad kui walged luigid ülewal taewasinas. Nemadki, ehitud walgeis pidutuubedes, nagu ruttaksid kuhugi nägemata templiteenistusele. Igalpool woolab ja tuitab elu ja areneb wiljakandmisele. Raeratab särafilmil päike puistates heldelt wallatuid kiiri loodusesse . . .

Üle nurmede ja wäljade ruttawad inimesed, tulewad ka külatänawaid mööda ja lähenewad salkadena palvemajale, mis wanusest wäsinuna kõwade tugewate paplile all hingab.

Nii palju on noori selleks päewaks kogunud siia ümbruskonnast ja kaugealtki. Hull päästetud noori, kelle südames põleb Jumala armastuse tuli, mis sundis ruttama siia. Ka wanad usklikud ei puudu, ehk neid küll vähemuses on. Wanusest hoolimata elab nende hinges weel kewad ja täna tunnewad endid kõik ühise perena — nii noored, kui wanad. Weel enam aga on päästmata noori siia tulnud. Näen noormehi salgas palvemaja ukse juures seiswat. Mehed, kes wõiksid wälja minna Issanda wiinamäele tööle, kuid weel päästmata olles, ei saa nad midagi Issandale teha ja kannawad ainult patule wilja.

Koosolek on. Noored tunnistajad tõusewad üles. Täna on antud wabadus eraldi noortele tunnistamiseks — ja neid on palju, pea pooleajani, kes üksteise järele üles tõusewad, lähidalt ja südamest piisafilmi

omast Päästjast tunnistawad. Miks ei peaks nad sellest rääkima, kui Issand neid on pattudest ja hukatusest päästnud — nad ei wõi waitida. Mõni on alles õige noor aastate poolest, kuid weel noorem usuelus — mõned kuud alles. Rõõm ja piha rahu peegeldub nende nägudel. Nad on midagi leidnud oma Issandast, Need ei ole „peanurutajad,“ nagu armastatakse usklikkude kohta öelda. Oh, kuidas mitmed südamest ja piisafilmi kutsuwad teisi omajuguseid Jeesuse juurde.

Ukse juures seiswad noormehed waatawad ja kuulawad tõsiselt. On nendegi südames wast liikumine. On sealgi Jumala Waim töötamas, kes märku annab patu, õiguse ja kohtu pärast. Kujuk mõnelgi piisarfilmi. Wõib olla mõnelgi on ta wend ehk õde täna siin tunnistust annud, mis noana südamesse lõikab. Mõnelgi endine kallis maailma sõber lahkunud ja kuulutab nüüd teistele ristilöödud Kristust.

Jah, need on Kristuse juubeldawad ja pidutsesjad noored. Kuigi weel siin wõõral maal, rändajad kõrweteel, siiski täidab rõõm südant, et nad on wõinud noorelt astuda eluteele ja paremaid aastaid Issandale ohwerdada — tulla, kui Issand kutsus. Wõi, kas teist kutses enam oleks olnudki, ühes sellega teist wõimalust ümberpööramiseks pattudest, et päästetud saada. Nüüd on nad surmast ellu läinud — kodumaa ootab ees. Rõõmsad hädades ja kurwastusteski.

Sama pühapäew.

Kaeblikult helisewad kabeli kellade helid läbi õhu tuulepuhangust kaugele kantud. Nad jutustawad inimese surmast, kelle eluküünal kustutatud ja keda nüüd musta mulla alla asetatakse. Walusaid piisaraid walab õnnetu ema. Ei lohuta teda praegusel filmapilgul wäline ilu — kuidas wõikski see parandada südame walusa haawa. See on ju nii wägew! Kes tunneb ta walu?

Wajub kirsi alla hauda. Puistatakse liiva ja kaobi filmist. Puistatakse sõmerat ja sellesse segunewad ema filmapijarad kuomad. Kinni on ju haud, kuid weel langewad pijarad hauariinkale. Sõmer on küll katnud teda, kuid ei see matta wõi walu ema südames, mis ühte foodu edasi tuikab, — walu kadunud poja pärast, kes päästmatult suri.

Helisewad kabeli kellad ja kannawad leina, kui jutustades sõnata helidel leinajaft emast ja kadunud pojaft; jutustades weel Jumala otsiwast armastuseft patuste järele ja inimese jõleduseft, kes põgeneb Jumala eest — igawese armastuse eest; jutustades kirjeldamatult piinast, mis siis inimese südant täitab, kui armu nks lufustatud. Helides kostuwad hoiged ja nutt . . .

Pühapäewa hommik — nädal warem. Usklikud ruttawad kiila palwemajja, et hinge kosutada Jumala sõnas ja osajaamises.

Üks ema on ka ennaft walmistanud minekaks, kuid weel ootaks ta nagu midagi.

„Armas poeg, kas ja ei tuleks ka täna ligi?“ pöörab ta oma täiskaswanud poja Karli poole.

„Ei — mis ma seal teen? Seal ainult wanad naised!“

„Aga Karl, kas sul ei ole waja ümber pöördä, et sa tulla ei taha?“ küsib ema. „Waata, kui palju noori on endid Jeesusele annud, mida sa siis ootad?“

„No-jah, eks see ole igaihe oma asi. On hea, kui nad on pöörnud, kuid mina seda weel teha ei taha . . . wõib olla edaspidi,“ kostab Karl.

„Aga, kui hiljaks jääd? Tule ometi täna kord kaasa — ole nii hea poeg mulle“ — manitseb ema armastuses, et kuidagi poega wõita.

„Olen öelnud, et täna ei tule — pole aega selleks. Tulewal pühapäewal tulen kaasa, kui just nii wäga tahad.“

Waikselt sammub ema üffi palwemaja teed. Põlatud palwemaja — kuidas ta siiski seda nii wäga armastab.

O, kui need noored teaksid, mis Issand neile annab, nad tuleksid kohe Ta juurde! Aga see patuarmastus ja pealegi weel häbenemine ja inimestekartus, mis kui tangide wahel neid kinni hoiab.

On ema läinud, läheb ka warsti Karl — sõpradega jahile metsa. Ja . . . sealt ta enam tagasi ei tulnud. Teda kanti koju. Ünnetul kombel jäi ta oma püüfi läbi surma — jäi iseenele mõrtsukaks ettewaatamatufes. Kuul tabas noormeeft rinnust. Kiljatas, kahwatas, kulkus — ja oli surmud. Haawast nõrgus weel punane meri.

Surm oli ootamata ja filmapilgne. Ei ühtki õhka-mist enam Jumala poole, et päästetud saada. Ega ei wõinud noormees seda aimatagi, et see nii äkki pidi minema. Armuaeg oli lõppenud surmaga. Plusad kawatsused, ka kord end Issandale ära anda, ja tulewal pühapäewal emaga kaasa minna palwemajja, olid filmapilguga läbi kriipsutatud. Surm tuli teadmata — ootamata, kustutades eluküünla. Nüüd oli kõik hiljaks jäänud. Ja kõige selle juures oli ta ainult ise jüüdi.

„Tulewal pühapäewal tulen,“ oli ta emale öelnud, kuid ta ei tulnud. Tähendatud päewal, kui peeti noorusepäha, ei olnud ta meie keskel — teda kanti sel ajal kiilma hauda.

Walesti oli ta arwanud. Oh, oleks ta ometi kuulnud, ema manitsusi! Kuid saatan oli mõistnud kawalasti pettes teda hoida ümber pöörmas. Jah, kui paljude juures on seefama lugu. Kawatsusi tehakse ümberpöörmiseks küll, kuid „mitte täna!“

Sõber, ja ei wõi teada, millal wõib lõppeda sinu armuaeg, millal sind kui rohku ära niidetakse — ära wiivita sellepärast end Issandale ära andmast. Kui auline on see — minna surmast ellu ja saada õnnelikult Issandas ning pärida kord igawest elu. Tule Jeesuse juurde kõigi oma pattudega ja just nüüd! Tema annab sulle weel armu.

S. P.

## Waimus elamine.

Saksa keelest R. V. Marley.

Me peame õppima waikselt hingama Issa kätes. Seda kallist kunsti ei õpi meie aga harilikult mitte nii kohe. Püha Waimu töö meis wiib kõige efiti wanaelu häwitamisele, sest wäga palju meie waimu-, hinge- ja ihuelus peab saama enne teiseks, kui täielik waimuwili wõib ilmuda. Seda korda saata meis on Waimu töö ning kõik meie oma jõupingutused ja waheselegamised aina takistawad arenemist.

Warem, kui meie end weel ei olnud täiesti waimu mõju ning juhatusse alla annud, oli meil wiijiks oma jõupingutuste läbi püüda saada rahulikmaks, alandlikumaks ja üldse Jeesuse sarnasemaks. See oli meile nii enesest mõistetaw ja Issand õnnistas ka meie õiglasi püüdmist. Nüüd on aga lugu hoopis teine, meie oleme kõrwaldatud, risti löödud ja surmud; meie elumured ja juhtimine on üle antud Jeesuse kätesse. Ära ehmata ka mitte siis ega hakka jälle ise wõitlema, kui alguses ka mõni kiusatus sind sellest seisuseft wälja wiib. Jeesus aitab sind ikka weel õigel filmapilgul, kui see sulle ka wahest liig

hilja näib olewat. Usu ja hinga! Ehk muutub ka su oma nõtrus ikka suuremaks, siiski waju rahulikult Jeesuse usaldawatesse kätesse, sest su all on igawesed käewarred. Kui waatad ka tumedal tunnil tänulikult usus Jeesuse peale, annab Ta sulle omal ajal weel kõik, mida wajad.

Kui seisad waimu täiuses, on möödunud oma jõupingutused ja iseeneft ei ole sul enam teha ühtki, Jeesus on saanud su eluks ja surm sinu kasuks. Jää waid tema ette ja kuule kõik, kuis käseb ta waim. Ta täidab sind mil ja kuidas tema tahab. Enne kui ja ei õppinud kõik omas teha lasta Jumalat, ei saa sinus teha Issand midagi. Wõidurikka elu esimene saladus on „surm.“ Ära ehmata, kui alguses kõik muutub pimedaks su ümber, ära püüa oma jõuga end wälja töötada, usalda waid Jeesust. Tema ise kannab sind läbi, jagab sulle ülestõusmise elu maitsemisi. Igatahes ära wõta ühtki ette, enne kui sulle ei ole üsna selge selles Issa tahtmine. Laha järele ära tunne enam kedagi. Mis

inimesed ka ei arvaks sinust, see olgu sulle ükskõik, sest Jeesus ise vastutab sinu elukäigu eest. Sa ise ei ole enam ühtki ja pead päevast päeva enam ja enam selleks saama, kuni kõik oma mõte ja tegevus kaob ja viimaks ka parem tunne sinu pühitsemise ja mõiduelust surma kaob ja Kristus teomoe

sinus on saanud. Sina oled furnud, kõrwale pandud ja Jeesus on sinu elu.

Kõike seda selgitab Jumala Waim neile, kes enam kui söömist ja joomist igatseswad pühitsust. Nii wiib Isand pruutliku hinge ja walmistab teda oma jälletlemise päewaks.

## Janne de la Mothe Guyon.

Ninetel Elja Marley.

Juba pea 200 aastat on Janne de la Guyon kuulsus ja siiski on ta waewalt tuntud paljudel. See oli selle naise saatus, kõike neid oma isiku läbi kaasa kiskuda, kes temaga puutusid elus lähemalt kokku. Noorpõlwes, ilmameeles mõjusid ta tark waim ja särav ilu, usupõlwes aga ta suur kannatus, üksipidine meel ja alandus, tema sisemine selgus ja waimustawad sõnad. Weel kunagi ei olnud keegi nii kõnelnud Jumalast ja tema armastusest kui tema. Kloostriwennad ja õed, preestrid, õuekondlased, hertsogid ja talumehed tõmmati ühtlasi kaasa kõrgemasse jumalikkusse.

Aastal 1648., 13. aprillil sündis Janne kidurana rikkas majas, Prantsuse maal Montargise linnakeses. Kui ema teada sai, et oli sündinud tütar oodatud poja asemel, pööris ta kurwalt oma palge lapselt ära ja lausus: „Mu Jumal, mis pattu olen ma teinud, et mind ühe tütrega nuhtled!“ Nii jäi siis Jannele tundmata ema armastuse kuldpäikesel sära. Üksildasena, haiglasena saadab teda isa juba 2½-aastaselt kloostri-kaswatusse. Kümne aasta jooksul tuli temal üheksa korda oma elukohta waha-tada. Koduta, armastuseta möödumad lapsepõlwe aastad, eemalt ainult saadab teda isa hoolitsew armastus. Oma paljude kaswatajate seas oli ükfi tema poolde tema usaldust ja armastust osanud mõita. Kord rasket haigust põdes, oli laps kolm nädalat eraldatud; et ta väga lugebda ihaldas, anti temale piibel, mida ta ka luges hommikust õhtuni. See oli esimene kokkupuutumine piibliraamatuga. Wähe ta küll siis meel püharaamatut mõistis. Üheteistaastaselt lõpetab ta kooli.

Tähele panemata oli kloostri seinte wahel Janne wõrjunud kenaks neiuks. Isegi ema nägi, et kidurast lapsukestest oli saanud väga kena tütarlaps. Ema uhkus hakkas ehtima tütar. Teda saadeti seltskonda ja löbustustele, nii et Janne peagi lugupeetud daamiks wõrjus. Oma iluduse ja tarkuse läbi awaldas ta suurt mõju, muutus ise ka edwistavaks ja koketeeriwaks. Sügawamas hinge põhjas oli ta aga sügawalt õnnetu, sest tundes Jumala tahtmist ei suutnud ta ometi mitte elada selle järele. Kellegi

preestrile kaebas ta kord: Ma pean ükfi meie perekonnast hukka minema, sest olen nii patune. Sügawalt äratas temas ka igatsust kõrgema jumaliku elu järele Franz v. Salesi elulugu. Ta hüüdis Jumala poole palwe anni järele. Oma jõupingutus-est hoolimata tõmbas teda ilm enam ja enam oma wõrkudesse, sest teed tõsisele wabadusele ta ei tunnud. Jumal aga nägi tõsist igatsust ja walmistas abinõu tema hinge päästmiseks ja pühitsemiseks ja see oli — rist.

Juba 16-aastaselt pandi Janne kaks korda waimemale mehele. Tume ristiwari heitis sest filmapilgust üle Janne elu ja muutus ikka süngemaks.

Waewalt oli ta mehe koju jõudnud, kui märkas, et see temale walude maja on. Emm ja tema teenija olid noore naise wastu väga kiusslikud. Teda pandi kõige mustemaid töid tegema ja meeski äsitiati tema wastu. Mees põdes luujookswat ja oli äärmiselt äkilise ifeloomuga. Robused raskused ja piinad said Jumala käes abinõuks, millega tõmbas Janne'i oma ligidale ja purustas hinges katoliku kiriku waleõpetuste wõlwalused, nii et ewangeeliumi walguse kirja kurba hinge langes ja troosti ja rahu sünnitas. Kord ühe mungaga oma hinge seisusest kõneldes, ütles see: Teie osite väljaspoolt, mis Teie sees on. Pöörge sissepoole ja Teie leiata Teda, keda Teie hing otsib. Usu walgus hoowas ta hinge ja Jumala rahu maandus. Jeesus oli ilmunud sissepoole pöördud otstijale hingele.

Ta oli uuesti sündinud. Rist oli südamemaa läbi künnud nii sügawalt ja pisarad teda kastnud, nii et lihtne tõeseeme sügawad elujuured mõis wõtta. Ta ise ütleb sel puhul: „Nüüd said Sina, Isand, minu kuningaks, minu süda aga on Sinu riik, kus Sina walitses. Nüüd waata ka inimeste ja olude peale kui Sinu sees, Sinu kätte, Sinu auks. Kõiges oled Sina mu truu Isand ja kallim sõber!“ See põhipanew elu-uendus oli Janne de la Mothe elus 22. juulil 1663. aastal. Suur muudatus paistis kohe silma mehele kui ka ämmale. Terwe ta loomus sai uueks, sest ta oli alandlik ja sõbralik, ning kandis kõiki karmusi wai-kides, ka palus ta sealgi andeks, kus ei olnud süüdlane. Ühel päewal kui Janne'ile oli abiks kuri tee-



Janne de la M. Guyon.

nija, muutus see päris kuulmatu tooreks omas ülespidamises oma proua vastu, mis peale see teda mõne sõnaga manitses meelde tuletada, et ta teenija on ja omale sarnast ülespidamist ei tohtivat lubada. Silmapilk jooksis teenija Janne'i haige abikaasa tuppja ja kaebas, et tema temaga ülekohtuselt ümber käinud. Ükilise loomuga mees kargas oma haigewoodilt üles ja kepi najale toetades ruttas ta tuppja, kus asus ta abikaasa. Hirmsas vihahoos lendas kepp, mis mees käes hoidis, üle naise pea. Mees nõudis naiselt, et see wiibimata-teenijalt paluks andeks, mida Janne ka kohe tegi. Pärast tegi ta teenijale veel kingi juurde lisades: „Ma tahtsin teile anda väikese tasu risti eest.“ Jumal oli Janne de la Mothele wiis last kinkinud, misfuguseid ämm kõigi abinõudega emast püüdis wõõrutada, nii et warem poeg isegi otse oma ema wihkas, ainult järgmise tütrekesse armastust ema vastu ei suutnud ükski wägi kõigutada, et ämma meelitused, waled ega isegi witsahoobid; ta jäi emale truuks kaaslasteks. Et sügawamini oma last puhastada, saatis Jumal raske haiguse — rõuged, mis jätsid inetud armid ta näole.

Kui siitsaadik de la Mothe usuelu oli rohkem õndsates tundmustes olnud, pidi ta õppima nüüd käima usus. Seitse pikka aastat tuuris kõrweaeg. Küll teadis ta, et peab usus, mitte tundmustes elama, kuid raske oli tegelikult elada seda läbi. Juba arwas Janne, et Jumal on tema unustanud ja maha jättnud, kuid just siis said temale ülewoolawad taewalised õnnistused osaks.

Ta mees suri 1676. Wahepeal olid ka furnud kaks last. Nüüd oli Janne waba ja oleks wõinud oma kurja ämma ja selle teenija juurest lahkuda, kuid kui tõsine waimulik inimene jäi ta ootama waikselt Jumala tahtmist ja teed. Oma hinge kõrweajast teatas ta oma wennale, kes oli waimulik. See andis temale nõu kohe pöördma ühe sügawa uskliku preestri poole, nimega La Combe, kellega Janne de la Mothe Guyon oli warem juba tuttaw. Kui sellele peensusteni oli oma hinge seifu kirjeldanud, wastas see, et tundmuste puudumisest hoolimata leiab ta teda ometi olewat Isfandas ja täies armus. Üks uus äratundmise walgus Jumalast ja usuelust hakkas nüüd paistma Guyonile. Ta nägi sügawamini Jumala au ja astus täielikuma usalduse wahkorda oma õnnistegijaga. Aastal 1680., 22. juulil ristiti teda Püha Waimuga.

Suur rõõm täitis ta hinge ka raskemais kannatustes. Oli ta warem olnud alandlik, sai ta terwe isik jumaliku armu täiuses Talle näo sarnaseks, nõnda et isegi ta ägedamad wastased teda pidid kiitma. Ta ämm tunnistas, et ta kõige parem inimene olla, keda tunneb. Kuri teenija palus südamest andeks oma häbematu ülespidamise tema vastu. Waba oli Guyon kõigest uhkusest, armastuse nõudmisest ja wana minast.

Nagu iga waimu täitmise, oli ka see jõud uue raskemate ülesannete tarwis. Temale selgus, et peab jätma oma kaks last ja reisima Genfi linna, kus teda ootawad uued ülesanded. Kaasa wõttis ta oma tütrekesse. Sellest päewast algas elu koduta,

taga kiustatud ja põlatud wõõrsil. Genfi jõudnud, andis ta oma lapse kloostriksse kaswatada, ise aga käis ta waatamas haigeid ja kurbi. Ta hinges põles igatjus ka teisi tuua sellesse imelikku walgusesse ja täie armu küllusesse. Midagi aga ei wõi wähem fallida saatan, kui seda, kui keegi hingede päästmisele asub. Tõusid tormid üks ägedam teistest. Keegi waimulik märkas, et üks õde Janne de la Motheaga läbi käies oli muutunud hoopis teiseks ja saanud tõsiusklikuks. See ärritas seda waimulikku nii wihale, et aina mõtles, kuidas sellest iseäralikust puhaast wabaneda. Wiimaks määrati ta kloostriksse, et ta oma tõeseemet ei saaks külmata laiemaise hulka kesse. Sel ajal tuli La Combe Genfi ja pidas ühe ülitähtsa kõne Laul 45: 14 üle. Kuningatütre au on seespidine. Kuningatütar on usklik kogudus, Kristus on kuningas. Kõik, kes end annud täiesti Kristusele ja saanud üheks temaga, on seespidi auulised. Kõik teod sünniwad seespidise elu wiljana. Puhta armastusega, lahti iseenesest armastawad nad kui Kristus Jumalat. Nad ei usu ükski mitte Isa tahtmist, waid elamad Temas. Paulusega hüüdwad nad: Nüüd elan, ei mitte mina, waid Kristus minus. Kõne lõpuks toonitas ta, et see mitte tühi targutamine ei ole, waid et seda praegu weel elawad inimesed läbi, kokku puutudes Jeesusega, andeksandmist saades omawad nad jõudu selle eluks. Praegusel ajal kuuleme sarnase mõttelisi kõnesid sageli, sel ajal aga oli see kui üksik hääl kõrwes. Kuidas julges La Combe nii jutlustada? Mis saab kirikuft? Ka La Combe vastu said waimulikud siin waenuliseks ja saatsid tema kohta kaebtuse Rooma paawstile. Peagi nõuti La Combe Rooma. Kurwalt strutas see truu de la Mothe'i sõber kää jumalaga jätmiseks, sest ta aimas, mida teda wotas ees. Waewalt oli La Combe ära, kui rasked tagakiusamised de la Mothe'i üle walla lasti. Isegi ta wend sai ta suuremaks waenlasteks. Kõikjugu inetuid laimujuttusid räägiti La Combe'i ja de la Mothe Guyoni kohta, kuna wiimne waikselt elas kloostriks oma lapse juures, sest selle kaswataja oli jäänud haigeiks. Ta ei kaitsnud ennast, tundis ainult sügawalt kahju, et La Combe'i puhast nime tallati söppa. Kui Isa tiibade all tundis Janne end olewat, küll ei näinud ta weel teed enda ees, mida pidi käima, kuid ta jalad seisid kaljul, mida nimetatakse rahuks. Ta hing oli jõudnud hingawasse rahusse kesk elutormisid. Warem weel igatses ta risti, nüüd ei olnud temal enam ainumastki oma soowi. Kõik wõttis ta ühesuguse rahuga Jeesuse kätest. Tihti waewasid teda ka ihulikud haigused, kuid kõik selgitasid ainult Kristuse kuu temas.

Kloostriks asus ta elama ühte väikesesse hurttsikusse. Siin pidas ta piiblitunde ja juhatas hingi. Ewangeeliumi walgus hakkas loitma, hinged tulid elule, sellest oli aga kohalik waimulik ärewil. Iseäranis vastu meelt oli temale, et inimesed wabalt paluwad ja sellepärast keelas ta kooskäimised ära. Isegi landlehed ja waimulikud raamatud, mis de la Mothe inimestele andis, korjati ja põletati kui kõlbmatud ära. Noored usklikud tulid aga keelust hoolimata kokku, mispärast neilt kõik kiriklikud õi-

gufed mõeti ja linnast välja jaadeti. Neid peeti lahkujulisteks.

Elades väikeses hertsikus ja kannatades puudust, töötas de la Mothe edasi. Tihti ilmusid juba homiku vara ja lahkusid alles hilja õösel wiimsed inimesed, kes igatsevad juhatust Jeesuse juurde. Õtundidel kirjutas ta kirju ja töötas sel teel. Jumal oli sel hertsikus väga de la Mothe'i ligi ja ta mõis palju kirjutada walgusest, mis temale siin sai osaks. Kuulsam ja sügavam on ta raamat sest ajast: „Wee-  
ojad.“ See raamat kujutab kolme klassi hingi, kes kui weejad oma kodu — mere poole hoomawad. Sügaw mlstilis-hingeteaduslik töö.

Kus ilal liikus de la Mothe, tärkas waimulik elu. Inimesed küladest ja linnadest haritud ja harimataid tulid Jeesuse juurde ja päästeti. Olles üli-

oma kirjanduse ja kirjade läbi jäädes ühendusse är-  
ganutega. Suur oli de la Mothe eestpalwetes. Wä-  
gew waimu väljawalamine oli sel ajal Grenoble'is. Tihti oli de la Mothe sõnata palwes kaua Jumala ees, kus tema waim sõnata, ütlematut osadust mait-  
sis oma õnnistegijaga ja uut walgust ammutas.

La Combe, de la Mothe Guyoni parem sõber ja ewangeeliumi tõe eest sõdija, suri wangimajja oma waimulikkudest waenlastest sinna toimetatud.

Uastal 1686. tuleb Guyon jälle Pariisi. Täis eluwäge ja Jumala tuld alustab ta ka siin tööd. Piiskop Camus oli esiteks waimustatud waimuelu tõusust. Kuid warem juba oli Isjand Guyonile il-  
mutanud, et siin linnas raskemat risti peab kandma. Inimesed tulid usule. Arkamine läks laiemale, seal puhkes ka lahti tagakiusamine waimulikkude poolt.



„Noorte Elu“ soimetus.

freimanni foto.

Uder, Einf, Joh. Peipmann, Marley, Reinwaldt, Rafles, Jaan Peipmann, Werus.

rike aeg Turinis, kästi teda reisida Pariisi. Grenoble'ist läbi sõites sai ta Jumalalt selguse ja kellegi usklikult kutse siia jääda ja mõne aja töötada. Tõe-  
igatsejad hinged walgusid tema juurde, nii et homiku kella 6 kuni õhtu kella 8 pidi ikka rääkima õnnistustest. Muude seas tuli ka oma hinge igat-  
sufes keegi kloostriwend de la Mothe'i juurde. Ta hing awas end ewangeeliumi tõele ja lühike aja pärast oli ta õnnelik Jumala laps. Tema läbi kanti tõe walgus kloostri müüride taha teiste wendade sü-  
dametesse ja peagi puhkes suur arkamine kloostri-  
s. Kloostri juhataja ei teadnud, mida teha, läks aga ise de la Mothe'i juurde, kes temale awas filmad piibli õnnistuse tee tarwis. Alguses olid waimuli-  
kud wõimukandjad siin üsna temaga päri, kuid kui tõsine usuelu ikka enam pinda mõitis, said nad tema wastasteks ja ta oli sunnitud sealt lahkuma, ainult

Algedam waenlane oli temale ta wend. Olud muu-  
tusid ikka teravamaks. Kõik, kes Guyoni poolt rääkisid ehk tema raamatut palwest lugesid, wiidi wanglasse, kuhu ka wiimaks Guyon ise paigutati, kuhugi kloostrisse. Ühes väikeses kambris oli ta luku taga, kellegi wastiku nonni walwe all, nii et see oma toorustega kõik teised Guyoni waenlased üle lõi. Siin oli Guyonil wõimalus sügavamini kannatust harjutada. Ei ole ime, et ta nii õnnis-  
tawat mõju kannatustele usuelu arenemisel määrab, ta on ise palju neist läbi jammunud. Raskem oli temal siin asjaolu, et mingit teadet oma lapse kohta ei saanud. Siiski pidas ta kirjawahetust inimestega, kes waimulikkudes asjades nõu wajasid. Siinjuures lühike kokkumõte ühest kirjast noorele usklikule: Rui loete Jumala sõna, siis peatage lugemist tihti ja mõelge palwes loetu üle järele. Andke oma

„mina“ furma, kõik oma elu ja tahtmine. Ürge kartke kannatuste osadust Kristusega. Spigige olema väike ja mitte midagi. Oma isiklikkudest läbielamustest välja kõneleb ta siin.

Suurte palvete ja eestkostmistega peale wabastati ta üheks ajaks, kuid uuesti aastal 1695. paigutati ta riigi wanglasse. Ühes oma truuri teenijaga istus ta kongis ja austas Jumalat. Seal luuletas ta ka palju sügawahingelisi luuletusi — wärsse. Guyoni wangistamisest hoolimata laienes ärkamise laine ühte söodu, sellest wihale ärritatud laskis kuningas Ludwig XIV teda paigutada weel õudsemasse wangimajja. Siin õhuta ja walgufeta kongis istus de la Mothe Guyon päewast päewa. Jumal ükski on neid walusaid õhkeid kuulnud ja püüraid lugenud, mida see waikne kannataja nende müüride taga on üle elanud. Sellest kongist ei lastud kedagi wälja, kes ei töotanud wandega üalgi mitte rääkida neist õudustest ja koledest, mis oli üle elanud seal; sellepärast puuduwad meil ka Guyoni kirjeldused selle kohta. Waewade ja wiletsufe kätte juri siia külmade kivi müüride wahela ta truu teenija. Nüüd oli ta täiesti ükski, ükski weel kuumalt armastatud Jeesusega, kelle pärast kannatas nii arwamatu palju. Siin palwetas ta: Üht, ainult üht palun ma Sult, et jääd nende juurde, keda oled päästnud oma lunastuse werega. Ma olen Sind palunud, et mind pidid tegema puhtaks weata õhwrüks, ka siis kui kõik inimesed mind põlgaksid. Ainult Sinu meelega pärast olen ma ihanud olla alati. Oli möödunud

jälle neli aastat. 1703. aastal wabastati ta weel kuueks kuuks haiguse puhul. Ta saatis selle aja mööda oma laste juures. Wiimaks wabastati ta täiesti wangipõlwest, et weel järgnewad aastad seista politsei walwe all. Palju on selleaegsed inimesed kõnelnud de la Mothe Guyoni kannatlikust ja alandlikust meelest, ta suurest armastusest waeste ja rõhutate wastu ning lihtsast ja jõurikkast usust, mis oli kõikumatu kui igawesed mäed. Jäl ei olnud tema suust kuulda laitmuid sõnu nende kohta, kes teda olid taga kiusanud, waid alati püüdis ta neid wabandada sellega, et nad kõik on püüdnud teha arwamises midagi Jumala meelepärast teha. Jumal on tahtnud teda selle läbi puhastada, kaswatada ning alandada. Ükski teine kui tema, kes nii arwamatu palju on kannatanud, ei ole nii ülistanud risti ja kannatuste müstilisest mõju südame põhjaliku uuenduse kohta. Ristitee on taewatee. Enne oma furma kirjutas ta weel mitmed tähtsad emalikud kirjad usulastele nende kinnituseks ja troostiks tagakiusamiste õds. Megamööda kaotas ta oma jõu ja enam ja enam heitsid külmad surmawarjud ta kahwatule palgele. Ta ootas wäga tundi, mil furma läbi wiitakse Jeesuse nägemise. 9. juunil 1717. aastal tohtis ta wiimaks maha panna maha mullase hoone ja jõuda Isanda rõõmusse, kus teda ootas aukroon. Läbi risti oli ta sammunud kroonile. Bloisi kloostri seest paigutati ta põrm, kus ootab mõdurikkast ülestõusmisest Jeesuse ilmumise päewal.

## Jooſua raamatu ülewaade.

1) Misſugune wahel on waimulikus suhtes Punase mere ja Jordani wahel?

2) Mis on 6. ja 7. peat. pea-õppetükk?

3) Mis pärast on 8. peat. 1. salmis öeldud: „Wõta kõik sõjarahwas enesega“?

4) Misſuguses peatükis manitseatakse rahwast omale Jehoowat wõi wäärjumalaid walima?

### Jooſua raamatu jaotus.

I Maafeminef peat. 1:1—5:12.

1) Rahwa ettevalmistus 1:1—3:13.

2) Rahwa üleminef 3:14—4:24.

3) Rahwa puhastus 5:1—5:12.

II Maa ärawõitmine 5:13—12:24.

1) Keftmaaline sõjakäik 5:13—9:27.

2) Lõunapoolne sõjakäik 10:1—43.

3) Põhjapoolne sõjakäik 11:1—12:24.

III Maa omandamine 13—22.

1) Suguharude piirid 13—19.

2) Leewitite linnad 20—21.

3) Jooſua wiimised teod ja sõnad 22—24.

### Jooſua raamatu sõnum.

Getmises raamatus jutustatud lugu järgneb siin edasi. Jumaliku ärawalimise, päästmise, jumalateenistuse, walituse ja armastuse järele tuleb hingus.

Jooſua raamat on tühjendamatu rikkuse ja õpetuse poolest, ja meie ei wõi teisiti, kui et selle warakambri

ukse awame. Esialt tuleb tähele panna, et Mooses, Aaron ja Mirjam surid enne üle Jordani mindi: nad olid käsiſeaduse preestri- ja prohweeti-ameti wõrdluseljud, ja ükski nendest ei wõi meid Jumala hinguses wiia, aga kõik neist pidi, nagu see ta sündinud, täidetama, ennegu wõime minna tõotatud maale. Mooses on ära astunud ja tema manitus 5. Mooses raamatus maa omandada ehk „pärida“ teostub Jooſua raamatus. Us juht oli üks neist, keda Jumal enne seda ametisse seadnud (4. Moos. 27:18; 5. Moos. 34:9) üks neist, kellega terve rahwas täiesti nõus oli (Jooſ. 1:16—17) Mooses kujukatab Kristust „meid wangipõlwest wabastajana.“ Jooſua kujukatab Teda „meid hingusesse saatjana.“

Raamatud, millega Jooſua raamatut wõib wõrrelda, on uues testamendis: Apostlite tegude raamat ja kiri Gewesufe kogudusele, mis selle raamatuga peab ühes loetama.

Manitusſõnad, misſugused läbi kõikide selle raamatu lehekülgede sulle ja mulle kajastuwad, on:

Ettevalmistus, paasa-sõmine, omandamine ja Jooſua raamatu õpetusest wõib siis ainult aru saada, kui sellele sõnatuulelik ollakse, mis seal on öeldud.

Selles raamatus awalduwad mõned jooned wäga selgesti, mida me tähele panemata ei tohi jätta; need on: sõna, usk, julgus ja hingus nende wahelkorras wõiduga.



1. Sõna, võidu-põhjus 1:8; laul 1:2—3; Jaak. 1:25.
2. Usk, võidu-kindlus 6:1; Joh. 5:4.
3. Julgus, võidu-jõud 1:7—8; Ap. teg. 4:13—29, 31.
4. Hingus, võidu-saadus 21:43—45; Heebr. 4:1—11.

Kui Jumala sõna (nagu tõendatse) seda ei ole, mida ta nõude järele peab olema, siis ei või me teda usaldada, ja kus mingit usku ei ole, seal pole mingit julgust, ja kus mingit julgust ei ole, seal pole mingit võitu ja kus võitu ei ole, pole ka hingust. Kõik ole-  
neb sellest, misjagune koht ja vägi Jumala sõnal sinu südames ja elus on.

Tarwita hoolfasti Jumala sõnal!

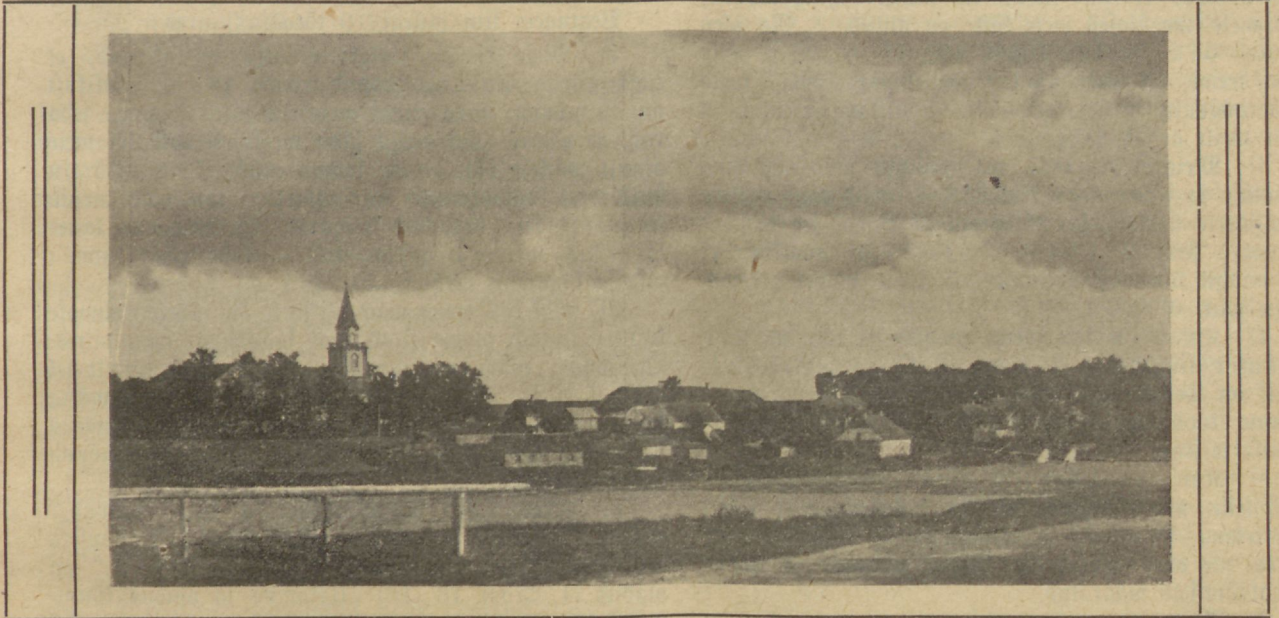
Astugem nüüd üles kõrgustikule ja waadake mõ-  
dede imemaad, mis meie ees Joosua raamatus laiali  
laotub.

Meie märkame järgmised 3 järku:

Maaleminek. Krawõitmine. Omandamine.

tis on meil siin tähele panna, et siin meie seisukoht  
selles suhtes ära näidatakse: „Mõttele seda järele“ s. o.  
harjutus: juude asja lõpule wiia (osawus) „targasti  
omi asju ajada“ (hea tagajärjega) s. o. kofumine.

4) Sellest jumalikust ilmutusest võidakse ainult sõ-  
nakuulmise läbi õieti aru saada ja see sõnakuulmine  
peab rõõmuga walmisolew, wiivitamatu ja tingimatu  
olema 1:8; 3:9; Joh. 13:17. 5) Kristus, kes  
selle ilmutuse siju on ja keda siin seaduselaeka all kaju-  
tatakse, nõuab „täielikku järekkäimist,“ kelle ligiolekut  
ja wäge me siis külluses saame tunda 3:3, 6, 8, 11,  
13, 14, 15, 17; 4:5, 7, 9, 10, 11, 16, 18. Ja  
see tähendab loomulikult, et 6) kõik, mis Tema ei  
meeldi, mitte ükfi patt, waid ka iga kahtlane tegewus  
meist loobub ja et neil enam mingit ligitõmbe-jõudu  
meie kohta ei ole. 3:5; Heebr. 12:1; sest 7) selle  
läbi, et me Jordanisse s. o. alla hauda astunud ja  
sealt uude ellu wälja oleme tulnud, peame end selleks,



Tori.

Uudis foto.

### I. Maaleminek.

Kõige esiteks peame meie teadma, et:

a) meile on maa kingitud, kuhu wõime minna 1:2;  
18:3.

b) meile on kästud sinna minna 1:2 ja

c) et kõikidele, kes seda teewad, wõit kindlate  
tingimuste all on tõotatud. 1:5, 8, 9; 3:10.

Loomulik on, et need 10 maalemineku tingimust  
tähelepanu alla wõtame: 1) meie oma püüe ja wõit-  
lus ei wii meid tõotatud maale: see maa on meile  
Jumalalt kingitud ja meie ei wõi teda ärateenimise  
läbi omale saada 1:3, 6, 11, 13, 15; 3:14, waid  
2) meie peame teda kindla usutegewuse läbi isiklikult  
omandama ja sellest rõõmu tundma. See ei seisja loo-  
mulikult osajuse suhtes Jumalaga, waid meie elu suh-  
tes Tema ees 1:3. See usk peab 3 wastawate ju-  
maliku tahtmise ilmutustele olema rajatud, nagu Ta  
seda meile oma sõnas teatawaks teinud, ja mis alati  
juhtmõõriks meie elus peab olema 1:8. Wäga täh-

kes jurnud Kristuse ihus ja elawaks tehtud Tema üles-  
tõusmises, olles warustatud mitte ükfi uue eluga, waid  
ka uue jõuga uue eesmärgi tarwis 1:2; 3:8, 13.  
15. See läbielamus peab 8) lõplik täielik, ja otfus-  
taw olema, sest läbimine Jordanist ja teisele kaldale  
saabumine on tegewus ja kriis 3:11, 14, 16, 17;  
4:1; 3, 5, 6, 8, 10—13, 19, 22, 23; 5:1. Ja  
9) et otstarwe, milleks üle läheme, — kofupõrkeid,  
konflikte, sünnitab. Kasused ei kao sealpool Jorda-  
nit, aga seal saame me neist wõitu ja nad ei wa-  
litse enam meie üle, ehk vähemalt ei tohi seda teha;  
6 ja 2. Kor. 10:3—5 ja Gewef. 6:10—20.

Ja wiimaks, et 10) paif, kus me uues elus kõige  
enne peatume, kilgal on; mis „mahapanek“ tähen-  
dab, kus Jisraeli rahwas ümber lõigati 5:2—10  
s. o. kus kõik südame ja waimu roojuse maha paneme  
ja see meist ära wõetakse: waata 5. Moos. 10:16;  
Room. 3:25—29; Wiil. 3:3; 2. Kor. 7:1. Need  
on Jumala tingimused maaleminekuks ja meie tee

õnnistuse täiusesse. Mingem julgesti sinna üles ja meie usu läbi sulawad meie waenlaste südamed hirmu pärast.

## II. Arawõitmine.

Arawõitmine on siin edukas, nagu arawõitmine ifka peab olema, ehk küll mõned mõitlused kauem festawad, kui teised; näit. nagu Jeeriku. Esimalt wõideti Jordani lausitmaa, peat. 6—8; siis Juuda ja Saamaria peat. 9—10 ja wiimaks Kaalilea 11—12. Seega oli terve maa ära wõdetud. Wäga tarwitik on selle edasiulatawa wõidu tingimusi ja saladusi teada ja meie tahakime jälle 10 neist uimetada:

1) Meie peame „Jehowa sõjawäe wüstri“ aratundega algama 5: 13—15 ja Tema jalgade ette maha langema, sest et meie selleks, et seda ära wõita, mis meil ees seisab, täiesti wõimetud oleme, kuna Tema aga seda wõib teha peat. 10: 14.

2) Siis peame meie läbielatud ja põhjaliku wõidu läbi teadma, et enne juba, kui ainus lahing löödud, kõik meie waenlased meie kätte on antud. „Ma olen annud“ 6: 2; 8: 12; 10: 8. 19; 11: 6. See, mis meie teeme, ei wõi wõitu täielikumaks teha, waid ümberpöödul, meie tegewus wõib niikaugale wiia, et wõit meilt ära kistakse.

3) Meie ei pea oma waenlastega wõitlema oma mõistuse ja teadmusega rehkendades, waid oma pealiku käju järele ükskõik, kui kõlbmatu ja rumal see ka näib olewat. Peat. 6: 1—16; 7: 2—5 ja mõnikord ei ole mingit ühendusi abinõude ja lõpu wahel olemas, nagu näit. 6 p.

4) Kui me wõidu oleme saanud, ei tohi me tema kuulsusest kiideldes ära joosta 6: 17—19, 24; 7: 1. Saak on Tema, aga mitte meie päralt ja selle omandamine toob meie jõu kaotuse ja Jumala rahulolematuse meiega.

5) Kui patt selles ehk teises suhtes on tehtud, peab selle üle wiiwitamatult ja halastamatult kohut mõistetama 7: 6—26 ja niikaua kui see pole sündinud, jääme me oma waenlaste filmis nõrgaks ja oleme mahalöömifele määratud.

6) Meie peame iga waenlase vastu, olgu ta nähtawasti suur ehk väike, kõik oma waimlikud jõud koguma 8: 1. Joosua ei olnud kõike sõjarahwast enesega wõtnud, kui ta Mi linna vastu sõdima läks, arwates et „neid pisut olewat“ 7: 3 ja sai sellepärast walujasti lüüa. Meie peame Jumala sõna ja palwet wäikeste waenlaste vastu samasel määral tarwitama, kui suurte vastu Ülem I. 2: 15.

7) Meie peame end waimulikkudes wõitlustes harjutama end õiglaselt pühitjeda 8: 3—29. Meie peame salaplaane septsõnema ja eelnõusid tegema; kurat peab palju salandusid ja seda peame ka meie tegema. Meil peab kohtlane meel olema, siin aga ei tohi me nii otjekohesed olla.

8) Jga wõidu eest peab kiituseohwer Jumalale toodama 8: 30—31. Kui sageli unustame seda teha. mine tagasi ja täna; ehita altar üles. Heebr. 13: 15.

9) Kui ettewaatlikud peame me olema, et me oma waenlastega wastastikkü kokkuleppeid ei tee, olgu need kiidetawad ehk muud — ja mõned neist on väga pasifilid 9: 4 — see näitab meie nõrkust ja maha-

löödud meeleolu 9: 3—27 (w. j. 14): 10: 23—28, 30—40; 11: 8, 80, 11, 12. 14, 15, 21, 23 ja lõpuks 10) Rohkenda oma terve eluaeg wõitude arwu Jumala auks ja kiituseks 12: 7—24. Need on asjad, mida me ära häwitame: tujufus, kadetus, kannatamatus, enesearmastus, wiha j. n. e. Siin on wõidu saladused. Laul 44: 1—3; 78: 55; Heebr. 11: 30.

## III. Omandamine.

Siin peame wahet tegema „päranduse“ ja „omanduse“ wahel. „Pärandus“ on terve maa, Jumala waba kink, Jisraeli rahwale ja meile, aga meie omandus sellest on ainult niipalju, kui sellest usus oleme omandanud. Esimene ütleb: „Kõik maa peab teie rada olema,“ teine „kõik kohad, kus teie jalatallad peale astuwad, need olen ma teile annud.“ Jisraeli pärandus oli Jumala töotusega seotud, omandus Jisraeli omakswõituga. Kristus on tõe asjalikult nii suur meile, kui suur meie usaldus Tema vastu on.

Peatugem siin jällegi 10 tõeasja juures:

1) Meie ei ole ialgi niipalju omandanud, et enam midagi üle ei ole jäänud pärida 13: 1. Tõelikult on asi nõnda, mida enam meie uut üles leiame, seda rohkem näeme, kui palju jääb veel leidmata, et meie ainult wäikeste osa oleme saawutanud, kuna määratu hulk veel saawutamata on: tähtedeni tõusewad tornid kõrgustikkudel, sügawus haigutab sügawuse all, laius ja pikkus weniwad mõõtmatult. „Oh seda Jumala rikkuse sügawust (Room. 11: 33.)

2) Ehk küll terve maa kõikidele kui ühele rahwale kuulus, pidid olema siiski igal suguharul oma piirid. Õnnistus, mida me maitseme, saab meile ainult sel määral osaks, kuidas meie aratunne jõuab vastu wõtta ja tarwitada ja kuidas jõuame omandada. Õnnistus suurendab meie wõimet ja wõime omalt poolt nõuab enam õnnistust.

3) Need, „kes täiesti Jumala järel käiwad,“ (14: 8) saawad omale „mägise maa“ päranduseks (24: 12. 13. 14.) See mägine ma . . . Heebren,“ on osadus (1. Moos. 13: 18) Ustavus ja osadus kõnniwad alati ühes.

4) Joosua, kes meid töötatud maale wiib, annab seal meile osa ja Tema wõid meid seal üles pidada (23: 4.) Jälita nimesid Jehoshua, Josehua, Joses, Jeesus.

5) Omandamine saawutatakse ainult wõitmise läbi; üks, kellel tee walmis, peab teisele teed walmistama. 2½ suguharu peawad seda 9½ suguharu heaks tegema (1: 12—15; 13: 4. Moos. 32.) Meid õnnistatakse selleks, et õnnistust edasi anname.

6) Mitte waenlaste orjastus, waid nende arajamine tõi täieliku õnnistuse. Sellepärast, et Jisraelid neid täiesti ära ei ajanud, ei wõinud nad ka terwesti omandada. Heebr. 4: 8; Joos. 13: 6; 15: 63; 16: 10; 2. Moos. 23, 28—31; 33: 2; 34: 11; 4. Moos. 12: 6. 11; 33: 52. 55; 5. Moos. 4: 38; 9: 3; 11: 23; 18: 12.

7) Maal on ettewalmistused kogemata tehtud pattude suhtes. Pelgulinnad 20. peat. on Kristus, meie täielik pelusiin ja koguni 6 mitmesuguselt waatekohalt. Laul 8: 12. 13; 1. Joh. 1: 7.

8) Uuel maal tefiwad arusaamatused Jumala laste wahela, nagu Joosf. 22 p. näha, aga neid wõib ära diendada alati meie Ülempreestri (Pinease) juuresolekul. Uuri see peatükk hoolsasti läbi.

9) Sfegi hingusemaal ei ole me wäljaspool hädaohtu, nagu Kohtumõistjate raamat meile õpetab, ja sellepärast „katsuge hästi oma hinge pärast“ peat. 23 : 11. Sfearalik hädaoht peitub mõnujas hinguses: Walwa — tööta — jōdi — palu.

10) Ja wiimaks olgu öeldud, et Jumal meid ialgi ei unusta ega peta, kui Teda täiesti usaldame. —

Kui Joosua oma elu lõpul kõife seda kofku wõtab, mis terwel teel Egiptusest kuni sinnamaani Jisraeli rahwale sündinud, annab ta imeliku tunnistuse Jumala ustawusest; 21 : 43—45; 23 : 14; 24 : 1—15.

Saksa keelest tõlkinud Joh. Sarow.

## Üksinduskõrwes.

„Kõrweta, päike, kõrweta halastamatult!

„Las tungida su kiired leektulistena nooltena mu hinge, las surmawad nad seal wiimse elusädemekese.

„Sa mõtled, et kaeban ma, et nean enda saatust, et kisendades meelt ära heidan.

„Ei, ma ei kaeba, ei kisenda.

„Ma olen õppinud waikima . . .

„Kõrweta siis, päike, kõrweta halastamatult! Ei ial ei saa sa näha mind armu paluwat, ei ial saa kaebtuse sõnad mu huule roojastama. Ma tahan kõndida edasi, ehk küll midagi enam nähes, tundes ega teades. Kõndida seni kui enam ei jaksa . . .“

Nii lausudes tõstab üksik kõrwe teekäija wäljakutsuwalt oma pead, surub kõwemini omad huuled kokku ning kõnnib edasi üksluist kõrwe-teed. Kui kahwatu ja wäsinud näib olewat tema nägu, kui tüdinenud ning rammetud ta sammud. Kuid silmis leegitseb trotslik tuluke, mis järeleandmatu oma saatuse wastu.

Kuid siiski, kes lähemalt tema palet silmib, aimab warsti, et too trotslik ilme ainult näokate on, mida ta hädasunnil kannab, et warjata omas hinges kuristikku, kuristikku, kuhu maetud mälestus kibedast, asjatust otsimisest, maetud wägistatud igatsused ning murtud lootused.

Kuis sattus ta siia, kus kõikjal teda piirab otsatu liiwmeri, kus taewas nii wärwitu kui liiw, millel ta kõnnib, kus wäsinud silm asjatult otsib ka vähemat waheldust?

Kuis sattus ta siia?

Ei enam tea ta seda. Teab ainult, et taha jäi kõrb, et ees ootab kõrb, et paremalt ning wasakult poolt teda piirab kõrb. Wõi kas ta teab seda tõesti?

Küll mitte. Sest kui see teadmus elawalt ta hinge waldaks, kui ta oma seisukoha wõikat lootusetust ka wähegi tajuks, ei saaks ta küll enam nii ükskõiklaselt edasi kõndida. Ei, waid siis peidaks ta enda pead tulisesse liiwa ning nutaks. Nutaks seni, kui wiimne pisar ta silmist woolanud, wiimne weritilk ta nõrkenud ihust kõrwepõrmu imbunud . . .

Kuis sattus ta siia?

Ta waewab enda pead ning katsub mõttes teed mööda tagasi käia, millel kõndides siia sattus. Kuid asjatu ta waew. Ei leia ta ka

enam mõttes teed tagasi elawate maale, mille mälestuski kõrweliibas hääbunud.

Ja wiimaks tal näib, nagu oleks see ikka nii olnud. Nagu oleks ta alati kõrwe-teed käinud, ei ial midagi teist tundes, kui päikese otsatut kõrwetamist ning kõrwe põletawat liiwa.

Kuid wajumas ka päike. Weel mõni helk kangastub ta weerewana kettana liiwküngaste ahelikkuldel, siis walgub ta hääletult nende taha. Jubedate tontidena hiiliwad õised warjud üle wäljade. Ning juba saabunudki öö.

Kas toob see lahedust? Oh ei!

Palawuse asemel ümbritseb teekäijat kõle, igasse liikmesse poew külm; ta surub oma jääsarnased käed nõrgalt tuksuwa südame ümber, selle tegewust lõpetada püüdes. Nägi silm enim vähemalt liiwa ning wärwitu taewast, ei näe ta nüüd enam midagi. Ei midagi . . .

Teekäija pöörab oma pilgu ülespoole, püüdes asjatult läbistada teda ümbritsewat linikut. Kui keegi suudaks waadata ta silmi, ehmuks ta, nähes nende otsatu wäsimuse ilmet. Kuhu kadus neist kõik too trotslik wäljakutse oma saatusele? Need on nutjad lapsesilmad, milledes meeleheide peegeldub. „Kas ial, ei ial lõpe kõrwe-tee?“ paistawad nad küsiwat, „kas on's öö igawene?“

Kui üksik ta on. Nüüd alles tunneb ta seda. Nii üksik keset lõpmatuid liiwlaineid, milliseid ta silm enam ei näe, ainult aimab. Nii otsatu üksik . . .

Kuid äkki ta jahmatab. Kas on see unelm wõi näeb ta wiirastust? Wõi on too säraw ning sädelew walgusetäht, mis kaugel wilgub? Häm-mastunult kiindub ta pilk nõiduslikule walgusele.

Siis tõusewad uued tähed, — üks kaunim teisest —, kuni nad tuhandekordses ilus kogu taewast katawad.

Kaua, kaua silmib neid teekäija. Ning ime-likud tunded waldawad tema wäsinud hinge.

„Sätendaw, saladuslik hiilgus, kust tulid sa?“ lausub ta mõtiskelles, „kes löi sinu otse masendawa ilu? Kust, ütles, kust wõtsid sa oma algallika?“

„Miriadid maailmad seal ülal, kus lõppete teie, kus on teie piir?“

„Teil pole piiri!“

„Lõpmatu, igawik, — sa wägew, mõistatuslik, kuis löid sa walusat janu mu hinge.

Sind ihaldan ma! Ei mitte sind, waid su Loojat ise . . .“

Kramplikult surub teekäija omad käed ärdalt tuksuwa südame wastu. „Ma pean Sind leidma, Sind Suurt tundmatut, ka minu Loojat!“ hüüab ta, „ja maksu see mu elu. Ja oleks kõrwetee weel üliwäga pikk, ja kõrwetaks päike homme kas tuhandekordse ägedusega, edasi, edasi! Wälja siit, wälja elawate maale, kus Sind wõin leida, leida ning tunda!“

Ja seal, liiwkunka altari, andub ta hing end igawesele Jumalale. Andub end terwena . . .

Püha on's tund, kus hing end ohwerdab. Püha ning saladuslik. Kus katkenud maised sidemed, kus kustunud wiimne lihalik ihaldus, wiimne maine soow. Kus altari aina leegitsemas äraseletatud hinge tuluke, leegitsemas ülespoole ainsamast mõttest weel aetud; ainsast ihast weel wallatud: „Sind ja ainult Sind, mu Looja. Tagasi, tagasi Su rüppe, sinna, kus ükspäinis mu hing wõib elada! . . .“

Ja siis täidab äkki õnnis teadmus ootajat hinge, teadmus, et ta ohwer on wastu wõetud. Ja talle näib, nagu räägiks Igawene Jumal särawate tähtede läbi ta hardumuses wabisewa südame wastu: „Ära karda, sest olen sinuga. Armastan sind, oo inimlaps.“

Kui wäikestena ning tähtsusetutena osutuwad nüüd teekäijale ta kannatud. Ei hirmuta teda enam ei kõrwe koledused ega päikese halastamatus. Sest saladusliku talismanina peitub midagi ta rinnas, mis imeilusa lauluna ta hinge sügawustest helisema hakkab ja juba enam kõlamast ei lakka:

„Ja kui ma ka kõnnin surmawarjuorus, ei karda ma ühtki, sest Sina oled minuga . . .“

„Sinu minuga, Sina minuga,“ sosistawad õnnewärinas teekäija huuled. Ning edasi ta kõnnib, ei enam üksinduse, ei enam mahajäetuse tundega hinges. Ei, waid teadmuses, et ees ootamas hommik, sätendaw hommik elawate maal . . .

D. Fiskar.

## Reisimuljeid.

Р. Синт.

2

5. webruaril jõitsin edasi Walga. Jälle algab ewangeeliumi-nädal. Koosolekud peaaesjalitult öde Hiire korteris, kus asub ew. kristl. kog. osakond ja „Petaanias“. Rahwa osawõtt esimeses kohas elaw. Noori tuleb koftu, kellel tõsine igatus. Suureks tahtusteks hingede päästmistöö on küll see, et puidub üksmeel, üks-teise töö austamine, eri uskkondade wahel, mille läbi noored wäga wintsutatakse. Nagu Walf rahwuse poolest segatud linn, nii on ta usulifelt — paljudesse parteidesse fillustatud. Kurb on see küll! Pikemat aega juba töötab siin nüüd järjekindlast Rootsi tulnud juut Bergmann lõhkuwalt teiste uskkondade juhtes töötades ja nelipühi liikumist edustades.

Walgast wõitsin furfi Soe peale. Soe alew asub 20 klm. kaugusel põhja pool Walga külje all. Siin

asub noor wennaeste kogudus, juojajüdamliffude usklikubega, wabameelsamad wennaeste koguduste hulgas — armastawad kõiki Jumala lapsi, kuna pahatihti siin ja seal kõrgeid müüre ümber ehitatakse. Wiibisin siin 6 päewa. Koosolekud peeti w. Schmid'i majas, peale ühe, mis Laaspere talus pidas. Koosolekuruum küll wäga kitsas rahwa mahutamiseks. Palwes algasime

siingi tööd. Issand finitas ja andis jõudu, ehk küll foku selle aja üksi pidin ewangeliseerima. Hoolimata sellest et koosolekud iga õhtu, jäid ruumid wäikeseks rahwale, kelle hulgast J. Waim mõndagi sai maha murda, kelledega järelkoosolekus palusime. Ka saatan ei tuffunud. Ühe järelkoosoleku ajal, kui palusin uudishimulifi lahuda, kel mõneti pole end Issandale ära anda, läksidki mitmed noormehed wälja ja warsti kajasid ka tugewad kaitahoobid wastu palwemaja seinna, mille peale löbjad ise ära jooksid. Issa on see nii, kui Jumal hingi hakkab päästma, siis ärtab ka saatan.

Olin küll kawatse nud edasi Dorwa jõita, mis Soelt mitte kangel enam pole, kuid saades kirja Pärnust, kutsega rutulijelt Dorisse tulla, pöörsin tagasi ja jõitsin Walga kaudu Pärnu ja sealt järgmisel päewal Dorisse. Öde Ilse Laas jõitis kaasa, ehk küll weel palawikus — järeltus reisidel saadud kopjupõletikust. Samal õhtul piiblitund noortele Ringu talus. Jäime siia taheks nädalaks paigale. Issa õhtu tunnid. Eftalgu paistis kõit nii raske olewat. Järgmisel päewal algas juba jälle lumesjadu ja kestis mitmed päewad, liikumise peaeagu wõimatuks tehes. Ka koosolekud olid finnised.



„Hiie“, P. Sink'i kodu.

Tuli ju kahtlus südames — kas oli see üldse õige samm, et siia tulime? See sundis meid tihti ühiselt palves mõtlema. Ja Issand tunnistas poolt, kinkides — pärast udust ilma ka päikesepaistet, mis südant finnitab. Ju esimesel pühapäevõhtul koosolekul sai Jumala Waim läbi murda, nii et noored kui wanemad end Issandale andsid. Jätkasime nüüd uue usujulgusega tööd, enamuses piiblitundide kaudu töötades, kuid ka wahetwahel üldiseid äratuskoosolekuid pidades. Nimejed tulid kokku kuigi lumi põhjatu sügaw oli. Rakendati hobused regede ette ja tuldi! Saime pidada siin ka lahuskoosolekuid: õde Laas tütarlastele ja mina noormeesetele. Käisime ka Tabrija külas, kus ju sügisel olime käinud w. Silbošega. Pidasime 3 koosolekut järgimööda. Torilaste laulukoor kandis ette kauneid laule ja Issand andis ka sõnale wäge. Noored kuulasid tõsiselt ja oli näha, et P. W. wägewasti südamete juures töötas. Wähe on siin töötatud, ainult mõned korrad käidud, jellepärast walitseb weel suur pimedus. Kuid noori tuleb palju kokku ja kuulewad tõsiselt J. Sõna.

Gelwiimase koosoleku pidasime Koigu's. Oli sealgi armas ja õnnistatud — noored mõtsid tõsiselt Sõna wastu.

Kalleid mälestusi Torist ja noortest mõtlejatest C. E.-lastest siit kaasa wõttes, andsime töö palwes Issanda hooleks ja mõtsime õega tagasi Pärnu. Siingi pühitsejime 2 nädalat. Kuulutatakse wälja „ewangelium-nädal“, mille pärast enne ühiselt Issandalt õnnistust palume. Jga õhtu äratuskoosolekud end. Siinise Kristi, nüüdse ew. kristl. kog. ruumides. Rahwa osawõtt on elaw. Ruumid jääwad tihti peale kitsaks, nii -et majaperemees oma korteri ukse awab rahwa äramahutamiseks; siiski jääwad paljud ukse taha. Hulga aja paistis kõik finni olewat, iseäranis järelkoosolekutes. Nimejed tulid küll eestpalwele, kuid J. W. ei saanud läbi murda ega uuesti sünnitada. Ei olnud muud teed jaatana kantside purustamiseks kui palwe suurte tugewamalt tarwitama hakata. Kogusime igakord wähemalt 1/2 tundi enne koosolekuid koosolekuruumi ja mõitlesime usklikkudega palwes sealjuures endid läbi katsudes. Sedasama tegime ka pärast koosolekuid. Lõpuks wastas Issand armust oma nime pärast ja mitmed ja mitmed mõisid siiski kiita Issandat Ta armu töö eest nende juures. Issand kinkigu meile palwe waimu, et wäsimatult paluda!  
(Järgneb.)

## Tallinna Ew. Kristlaste koguduse C. E. noorte osakond.

Tallinna Ew. Kristlaste kogudus, kui tuntud wabakogudus meil Gestic, on tänawu jaanuarikuus wiimaks kauase ootamise järele wõinud ajutada omale

jelle tarwidust ära tunti. Kord oli ka waba noorjoo ühing, mida aga wägisi hingusele wiidi. Uuesti pühitses ta aga ülestõusmisel tänawu jaanuarikuus ja



Tall. Ew. Kristl. koguduse C. E. Noorte osakond.

Freimanni foto.

C. E. noorte töö, sest walitseb ju mõlemis ühine waba mõte. Kogudus on wiimsetel aastatel pidanud üle elama raskeid torme tema waba seisukoha pärast, mis pärast ka noorjoo töö ifka organiseerimata jäi, ehk küll

astus rõõmuga wabamõtteliste Gesti noorte mõtlejate ridadesse omalt poolt kaasa aidata hiiüdes ewangeliuminoota wadada Gesti noorte seas. Seistes kindlasti uuestisündimise alusel tahab ka Ew. Kristlaste

C. E. osafond päästetud noori juhtida päästmistööle. Meil on kahju hukkuwast noorsoost, kes otvides õnie ja rõõmu maailmast leiab tühjust ja walu. Kõigist tormidest hoolimata tahame meie armastada kõiki Jumala lapsi, kes puhtast südamest teeniwad oma Issandat. Eraldi oleme õnnelikud, et C. E. töös tohime ühendatud olla kõigi rahwaste ja uskkondadega üle terve maailma ja selle läbi tegelik samm Jeesuse wiimisele soowile ligemale on tehtud.

Noorte osafonnas on 30 liiget. Toimkondi on: kirjandusekutsu- ja majamisiõni-toimkonnad. Suure hooliga on püütud meie armast häälekandjat „Noorte

Elu“ müüa, mida rahwas on ka heal meelel oftnud, nii et 250 eksemplari igast numbrist on jaadud ära müüa. Ka muud kirjandust on müüdnud. Kutsumas tundi ei ole meie noored mitte olnud laisad. Majamisiõni on wahetewahel kuhugi majatotta läinud, seal laulnud laulusid Jeesuse auks ja wennad on lühidalt kuulutanud Issanda tahtmist.

Piiblitunde peetakse iga teisipäewa õhtul Wäike-Kompasfi tän. № 14. Tulge ka meid wahest waatama.

Terwitame Issanda juures töös kõiki kaaswõitlejaid.

U. Uuemõis.

## C. E.-liidu aastakoosolek.

Paar eelmist aastakoosolekut on peetud wara hommikuti, kuid mis otstarbekohane pole olnud, sest lühikese aja tõttu pidi kõik rutuga tehtama. Täna wuseks aastakoosolekuks oli liidu juhatus poolt esimene nelipühi püha wõetud, et enam aega oleks asju arutada. Ilus Nais-kutsekooli saal on juba kella 3-eks noori täis. Liidujuhataja awab koosoleku, millele üldlaul „Las Jumal seada kõik su elu päewad“

waimustus hakkab mööduma ja mitmed tööst ja liikumisest tagasi tõmbuwad ning loobuwad.

Laekahoidja aruande järele on liidu kassat toetanud möödunud aastal Tall. S. R. C. E. Uh. 30.290. Paide 15.866. Narwa 7985. Pärnu 6380. Noarootsi 6790. Tallinna „Allika“ 4435. Kärkla 1900. Ruila 1520 Rakwere 1950. margaga. Ka Dr. Clarkilt on summa reisisekretäri kassa heaks.

Liidujuhatuse samm u Kärkla lastekodusse



Uus Liidu juhatus.

freimanni foto.

Pahemalt paremale poole: Pitkjaan, Peipmann, Marley, Ader, Sink, Laas, Laar, Reinwaldt, Freimann, Rakles.

ja palwe järgneb. Koosoleku juhatajaks walitakse w. Ader, kirjatoimetajaks w. Peipmann.

Liidu tegewusest annab aru juhataja, millest selgub, et liit on wõinud möödunud aastal ametisse panna kaks reisisekretäri, wõlgadest wabaneda, ajakirja „Noorte Elu“ eksemplaride arw on tõusnud, ühendust on peetud Soome, Ungari, Saksa C. E.-liiduga ja C. E.-liidu peakorteriga. Ungari C. E.-liit on meid wäikese raha summaga 600 mrk. ümber toetanud, kuna meie Saksa liitu 5 dollariga awitanud oleme.

Sekretariaadi aruanne näitab liigete arwu wähenemist, mis seletataw sellega, et esimene

wõetud Walter Proosa suhtes tunnistatakse heaks.

„Noorte Elu“ aruandeist paistab edu: eksemplaride arw on 2500 pealt 3000 peale tõusnud; ka aastatellijaid on rohkesti juurde tulnud. Ajakirjal lasuw wõlg on tasa. Kantakse ette mõnda soowi lehe parandamiseks ja leitakse, et tarwiline on palgaline talitaja ametisse panna, missugune samm liidujuhatuse hooleks jäetakse.

„Noorte Elu“ puhtkasude otsustatakse 50% reisisekretäride arwele kanda. „Noorte Elu“ waheline läbikäik on 322.179 mrk. suur olnud. Reisisekretäride aruanded: w. Sink annab aru

oma reisidest, enda walmistatud kaardi abil, kus ühingud on ära märgitud, rääkides üksikasjaliselt reisidest, paiguti on wäikesi liikumisi olnud, asutatud ühingud nagu Annas, kuid mis pärast wootu tõttu jällegi ära lõpetatud. Ühingu te sisemist waimuelu konstaterides leiab, et mõneski kohas peituwad surmaidud. Öde Laas, kes omi reise 1923. aasta oktoobrikuus algas, on käinud pea kõik C. E. ühingud läbi wälja arwatud Aruküla (Harjumaal) ja Ruila. Alguses paistnud talle C. E. töös kurwad wäljawaated, kuid tööga ja oludega lähemalt tutwunedes näeb lootusriikast tulewikku. Walimistes toimetatakse uue juhatuse walimist, kus juhatusse uued liikmed w. Sink, Freiman, Reinwaldt ja ö. Laas tulewad.

Euroopa C. E. kongressile wolitatakse saadikuks w. K. L. Marley.

Koosolek, mis üksmeeles ja armastuses kestis, lõppes kella 7 ümber; pärast koosolekut pildistati uus liidu juhatuse.

Mööda on aastakoosolek; sealt saadud muljed on ju osalt röömustawad kuid ka kurwad; kurwad, et wähe on kaswanud Kristuse noorte

hulk C. E. leeris, waid wähenenud; kuid see ei heiduta meelt, las lahkuda need, kellede C. E. noorsootöö tema alliansisuses ei meeldi, kelle süda sellele kaasa ei löö, sest jumalariigis pole hulgad mitte tähtsad.

Röömustaw, et oleme reisisekretärid wõinud ametisse panna ja ka lapse kaswatada wõinud wõtta — jääb nüüd meie, noorte hooleks aineliselt kui ka waimlikult neid toetada. Selleks lahti südamed ja olgu me rööm ohwerdada ennast, oma aega, raha Issandale ja seda südamest. Meie ei taha leppida mitte kahe reisekretäriaga, waid enam olgu neid!

Meie ei taha ühe lapse juurde jääda, waid palju enam olgu me eessiht.

Meie ei taha „Noorte Elu“ senise eksempl. arwu juures peatuda, waid me hool olgu seda suurendada. Seks käed külge ja usinalt tööle

Astume optimistlikkude waadetega edasi sellest hoolimata, et wähest ka musti pilwi näikse. Kuid jäägu kõigis püüe Jumala meelepärast teha, ja **kes** wõib wastu panna, kui Jumal on meie poolt.

Edasi Jeesuse nimel!!!

R. W.

## Asjiisi Franz, Jeesuse Kristuse sõjamees.

Järeldrüff keelatud.

H. von Rederni järele wabalt tõlkinud Joh. Sarow.

9.

Kahelksas peatükk lühendatult.

Röömuga lahtusid wennad toredast Roomast ja sammusid kodu poole. Tee aga oli tolmune ja päike põletas palawasti. Tunnid möödusid, ilma et ükski puu neile warju ehk allikas kojutust oleks pakkunud, ei olnud neil ka suutäit leiba kustilt saada. Teekäimine näis wõimatuks minewat. Palwes tõstsid nad südamed Jumala poole. Ja waata, kui häda kõrgema tipuni oli jõudnud, nägid nad üht rändajat tulewat. See andis neile süüa ja kõik, mis neile tarwis läks. Jumalat kiites ja tänades Tema abi eest läksid nad oma teed edasi.

Drikuulumis puhkasi nad 14 päewa. Aga sinna ei püütnud kauaks paigale jääda. Käidi linnast linna ja külast külaste ja kuulutati kokkuwoolawatele rahwahulkadele ewageeliumi. Nad noomisid ka julgesti rahwast ja nimetasid pattusid nime järele, millega wiimane oli seotud. Jutustatakse, kui Franz ühes rüütlilosjiss jutlustas, siis tabas härrasid ja kõiki teenreid Jumala sõna. Nad palusid, et ka tema elureeglite järele tõhksid käia. Franz aga juhtis nende tähelepanu rohkem digele sisemisele südame seisukohale Dnnis-tegija wastu, mis Jeesuse jälgedes käimisele palju tähtsam ja tarwilisem on, kui wälimised reeglid. Nagu näha ei tahtnud ta oma eluwiisi teistele peale sundida, waid uskus, et Jumal ise teab, misjaguseid teid mööda ta oma lapsi ausse wiib.

Kui wennad Asjiisi lausikmaale olid jõudnud, ei läinud nad enam Portsjuunkulasse elama: wana hurtsit oli neile liiga kitsaks jäänud, waid wälisid enestele ühe kõrwalise paiga, nimega Rivo-Torto elukohaks. Seal leidis miski wana hoone, mis enne pidalitöbiste koduna tarwitatud, nüüd aga tühi oli. Sinna asusid meie wennad nüüd elama. Tertssteegen kirjeldab wendade elu Rivo-Tortos järgumiste sõnadega:

Seal palusid nad waimus ja tegid oma kättega tööd, et laiskus ei sigiks. Oma töö eest ei wõtnud nad raha, waid leiba ehk muud, mis nende ülespidamiseks tarwis läks. Nad teenisid ja armastasid üks-teist nii õrnasti ja südamliselt, et nad ka elu üksteise eest olid walmis jätma. Kui kellegi poole kiwiga wiisati, astus teine wähele, et hoop tema pihta langeks. Jgauris pidas teist enesest ülemaks, ja oli enese meelest koguni tühine. Ja kui juhtus tulema, et keegi teist milgi kombel haawas, siis ei leinud see enne magama, kui ta põlwili maas, haawatult andeksandmist ei olnud palunud.

Franzil ei olnud palawamat soowi, kui terwet ristikogudust hiiude läbi: „Parandage meelt! Kristusele uuesti sünnitada. Kui keiser Otto IV oma toreda saatkonnaga nende waikse elukoha lähedalt mööda läks, saatis Franz ühe wenna uhtele walitsejale selgeks tegema maailma au ja waranduse tühjust, teisi wendi kästis ta aga koju jääda ja Jumalat paluda.

Kirifud, mis furd keelatud, awasid neile end jälle. Et wähemad kirifud kokkuwoolawale rahwahulgale kitsaks jäid, pidi katedraal, peakirik, tarwitusele wõetama. Terwes Asjiisis tõusis üldine liikumine. Patud tunnistati üles, patukahetsuse pisaraid nuteti ja Franzilt küsiti, kuidas saab uut elu alata ja elada. —

Müüid walis ka Franz oma osadusele nime „Fratres minores“ (wähemad wennad) ja sellest ajast nimetasid nad endid minoritideks s. o. „wähemaiks“ wendadeks. Talwel wõisid wennad rahulikult Rivo-Tortos elada, aga kewadel ajas neid sealt keegi toores talupoeg wälja, mida wennad ka waikselt tegid; nii et wäljaajaja omale astla südamesse sai: Wendadel oli Jeesuse rahu südames, mida ükski ei wõinud segada.

(Järgneb.)

Kamilla märkas nüüd, et ta teistes oludes elanud kui Aureelia. Ta pidas oma sõpradest nii palju lugu, et ta ema seisukohta ei mõistnud. Ta oli õpinud vähemat wenda usus enam austama kui rikkaid haritud paganaid. Kamilla oli peaaegu pahane, et ema mitte filmapilgul tema waateid omaks ei wõtnud, kuigi ta ise aastaid tarwitas, et selgusele jõuda. Enam uhkusti kui kristlikku alandust awaldasid ta sõnad:

„Muidugi wõeldakse talle armuline proua sama õigusega kui sinulegi. Ta wanemad olid heast seisusest ja jõukad, ja ta mees on majaanik.“

„Sa usud kõik, mis nad sulle räägivad,“ ütles Aureelia põlastawalt. „Mul näib, läbikäimine orjadega on sind madalale wiinud. On ülem aeg sind siit ära wiia, kui just weel haritud naisterahwas peab saama.“

Majajäsa tulek takistas Kamillat wastamast. Ta termitas Aureeliat alwadades rõõmu tema tulekuft. Sowroonia wastu jäi Aureelia endiseks, ta ei tahtnud endist orjatiidrukut enese wääriksiks tunnistada. Ta ütles talle küll „proua Sowroonia“, kuid seda nii pilkawalt, et Sowroonia palus end nõnda nimetada kui ennegi.

## 15. peatükk.

### Kadunud lammas pöörab karja juurde tagasi.

Järgmisel hommikul tahtis Kamilla Sowrooniaaga kirikusse minna. Seda kuuldes käskis Aureelia tilitart koju jääda. Kamilla täitis ta soovid, wõttis käsitöö ja istus Ireene woodi äärele. Mõlemad waikisid; wiimaks kostis Ireene wäsinud hääle: „Kas Aureelia on pagan?“

„Jah,“ wastas Kamilla.

„Ütle talle minu nimel, et mina seda ka olin, annaksin aga rõõmuga oma elu, kui ma selle aja omast minewikust saaksin maha kriipsutada. Kuulgu ta surija juust, et ei ole mingit kindlust ega tõsist õnne mujal kui Kristuses. Seda ütlen mina, kuigi minul Temas oja ei ole.“

Kamilla andis ladina keeli sõnad emale edasi.

„Ütle talle,“ rääkis haige weel, „et ma kuninga Salomo kombel kõike olen maitsnud, et näha, milles leida rahuldust. Ei seisus, ei rikkus ega ilu wõi hingele rahu tuua. Sõbrad ja teadus wõiwad küll filmapilkselt rahuldust tuua, kuid täita südant nad ei wõi; ei juuda nad anda jäädamat õnne. Ma tean aga, et Kristus seda wõib, kui ta tahab. Ma ei ole wäärt, et ma teise eest paluksin, juudan ma ju waewalt enese pärast paluda; aga sina, Kamilla, palu, et ema karja hulka toodaks lahkemal teedel, kui mina pean käima.“

Jällegi tõlkis Kamilla kõik Ireene sõnad.

„Miks räägib ta kõige aja minuga?“ küsis Aureelia. „On ta nii omas ebausjus kinni. Ma ei taha midagi sarnast kuulda.“

„Sa ei tea ju midagi meie usust, armas ema,“ wastas Kamilla õrnalt. „Kuidas wõid sa teda ebausuks nimetada?“

„Tean nii palju, kui teada tahan,“ ütles Aureelia terawalt. „Ära räägi seft enam.“

Sowroonia ja Wiktori selfis tuli jällegi Stehwaanuse. Muidugi päris Aureelia, kes ta on, ja filmitses

teda siis isesuguse põlguse ja uudishimuga. „See on siis üks sinu preestritest,“ ütles ta. „Seatahtlik näib ta, kahju, et ta ka selle alatu fanatismi ori on.“

Stehwaanuse istus Ireene juurde ja küsis: „Kuidas on, mu tütar? Kas weel ikka pimedus hinges?“

„Weel sama pimedus,“ wastas Ireene kurwalt. „Ja õõ seisab ukse ees. Surmaorust pean ma läbi minema ja ei ole lihtki, kes walgustaks.“

„Õõle järgneb päew.“

„On olemas õõ, millele ei järgne päew, waid igawene pimedus.“

„On aga ka olemas töötus, et weel õhtul wõib walgus hakata paistma.“

„Õhtu on käe, kuid walguft ei ole.“

„Laps,“ ütles wanem ja pani käe Ireene peale, „ma toon sulle sõnumi Isjandalt. „Nii tõesti kui ma elan, ütleb Isjand Seebaot, ei ole mul rõõmu õela jurmast; mispärast tahate teie jurra.“

„Ma jääksin elama, kui tohiks,“ wastas Ireene.

„Mis takistab sind? Kas Jumal, kes õigeks teeb, — wõi Kristus, kes suri — wõi Pühha Waim, kes pühitseb? Kõik on walmis. Kolmainus Jumal ootab sind. Mis puudub weel?“

„Ma ei tea,“ wastas Ireene wäsinud häälele, filmi wana mehe poole tõstes. „Ma olen walmis.“

„Ei laps, ja ei ole walmis. Kas sa ei oota, et ja midagi saaksid Isjandale wiia lunastamishinnaks? Kas ei pea sa end liig suureks patuseks, nii et Isjand ei wõi sind päästa?“

„Ma tean, ma olen väga halvasti teinud.“

„Nii tahad sa siis millegi heaga Isjanda Jeesuse ette tulla? Sa mõtled, kui su patt nii raske ei oleks, wõiks ta sind wastu wõtta?“

„Siis ma loodaksin seda vähemalt.“

„Waata, kuidas sa oma umbusuga Jumala wägewuse ja armastuse maha teed. Waata, kuidas su oma õigus sind Temast eemale hoitab.“

„Minu oma õigus?“ ütles Ireene kurwalt. „Ei, kuidas wõiks sarnane patune kui mina weel omast õigusest rääkida.“

„Mu laps,“ mastas Stehwaanuse, „on olemas õigus, mis heade tegudega Kristuse juurde tahab tulla, kuid mitte oma pattudega. Mis tahab ta ainult muud kui sinu patust „mina,“ sind ennast kõige su pattudega just nii, kui sa oled. Kõik headus on Temas ja peab Temalt tulema. Kui sa oma pattu Temale tuua ei taha, mida tahad sa siis wiia?“

„Oh kas nii?“ küsis Ireene ja rõõmuläik järeas korruga ta näol, kui paistaks päike ta peale. „Wõin ma kõik patud õnnistegija juurde tuua, suured nad ka ei oleks?“

„Kas sa tohid? Sa pead seda tegema. Ta wiskab nad mere sügawusse ja mida Kristus sügawusse heitnud, seda ei leia Jumal ei igawesti.“

Irene wõis sellele ainult „Amen“ wastata.

Sama päewa õhtul wõeti Ireene jälle kogudusse. Ja kolme päewa pärast uinus ta waikselt ja rahulikult, nii waikselt, et ükski õieti ei märganud, mil filmapilgul teda Isjand koju kandis.



Aureelia seisis Sowroonia ja Kamillaga Ireene kirstu ääres.

„Waene õnnetu laps,“ ütles Aureelia kaastundes. „Kui palju pidi ta enne kannatama! Igavene uni on küll parem kui farnased kannatused. Võib olla tegite teie hästi teda ta wanas usus kinnitada. On ju ükskõik mis usus keegi sureb; hea ainult, kui ta troosti leiab, enne kui wiimsele unele suigub. Pärast pole ju enam midagi.“

„Meie õde tõuseb üles,“ wastas Kamilla. „Armas ema, surm ei ole igavene uni, waid uue elu algus, õndsus neile, kes Isfandat tunnawad ja armastawad.“

„Usud sa seda tõesti?“ küsis Aureelia pilgates.

„Jah, seda ma usun ja tunnistan oma usku terve koguduse ees.“

„Millal wõid sa walmis olla, et Rooma sõita?“

„Jalgi, ema — kui sa sellega õelda tahad: millal jätad sa oma usku.“

Aureelia talutas Kamilla kättpidi oma tupp ja ütles siis: „Sul on nüüd aega küll olnud nõu pidada. Kui sa minuga ei taha tulla, siis ütle, oled sa nõus, et sinu õde ja mina sind furnuks peame?“

„Ennem seda, kui et ma suurel päewal Jeesuse jüngerite reas puuduksin.“

„Kamilla, ma palus sind, tule minuga koju!“

„Armas ema, kui ma sellega ainult elukoha peaksin muutma, tuleksin ma sinuga, kuigi mul siinfeist sõbrust kahju on; kuid ja ütlesid, et ärasõidu peamõte on mind usust tagandada. Ma olen nii kaua walguses käinud, et wõin wahet teha walguse ja pimeduse wahel. Ka tean ma, et sina minu üle waltsised. Sellepärast ei wõi ma tulla.“

„Ma ei mõista, kuidas sa sellele fanatismile wõisid anduda. Enne olid sa tasane ja alandlik kui laps. Kas wõib see õige usk olla, mis lapse sinna wiib, et ta emale enam sõnakuulelik ei ole.“

„Ema, armas ema,“ ütles Kamilla, „kui siin ainult mõtete lahkumine oleks, ainult, kas ma sinu oma tahtmist teen, siis ei räägiks ma sõnagi wastu. Aga siin on tegemist küsimusega: Pean ma ema sõna kuulma ja Jumala wastu truuduseta olema, wõi Jumalale truuks jääma ja ema soowi mitte täitma? Igal hommikul ja õhtul palun ma: „Ära saada mind kiusatusse.“ Kuidas wõiksin ma nii paluda, kui ma ise kiusatusse jooksen?“

„Kamilla, kuidas tohid sa minu soowe nõnda halvaks panna ja end emast ja õest paremaks pidada? Seda ei oleks sa enne ita teinud.“

Kamillal tulid pisarad filmi ja küsis eneselt: „Olen ma tõesti sõna kuulmata ja uhke sest ajast kui ma kristlane olen? Kus oli nüüd lahutusjoon? Kas oli sõnakuulmine ema wastu ka sõnakuulmine Jumala wastu, wõi tähendas järelandmine siin truudusetust Isfanda wastu?“ Kamilla kahtles. Kas ei olnud see tema kohus emaga Rooma sõita ja seal usuelu elada? See oleks igatahes raskem ülesanne. Kuid walgukitruul tungisid läbi hinge tal sõnad: „Mina olen tulnud inimesele riidu saatma tema isa wastu ja tütrele tema ema wastu.“ — „Kes minu juurde tuleb ja ei wihska isa ja ema... pealegi oma elu, see ei wõi minu jünger olla.“ Millal pidi

farnane käsk täidetama, kui mitte nüüd? Wõis ta kindel olla, et Roomas teda lubatakse jumalateenistustest oja wõtta? Wõis ta Jumalalt kaitsmist loota, kui ta ise kiusatusse läheb?

Dige wõitlus waldas Kamilla hinge. Aureelia nägi seda ja waikis. Ta teadis, sel teel saab ta kõige kergemini wõitu.

Wiimaks pööras Kamilla ema poole ja ütles tase: „Ema, wai nüüd ise. Kui ma Rooma lähen, lähen ma sinna kristlasena ja kõik ilm peab teadma, et ma kristlane olen. Wastasel korral jään ma aga Korintusesse.“

„Kamilla, nii rumal ei wõi sa ju ometi olla. Mõtled sa siis, et ma kõigile tuttawalle ütlemata pean, et mu noorem tütar küps on hullumajale?“

„Ei, sellest ei tarwitse sinul teatada. Ma tahtsin ainult õelda, et ma end igal pool awalikult kristlaseks tunnistan.“

„On see su wiimane sõna, Kamilla?“

„Jah ema, see on mu wiimane sõna.“

„Siis on parem, et sa sita jääd. Ma ei taha häbisise wõi koguni kohtu alla sattuda seeläbi, et mu tütar oma rumalate mõtetega ema soovidele wastu astub, ja ei taha oma rõõmu ja au selles näha, et ta emale sõnakuulelik on.“

„Ema, armas ema, need ei ole mu omad mõtted, mida ma läbi wiia tahan. Ma pean Isfanda sõna kuulma.“

„Hea küll, nüüd näen, kui palju su usk wäärt on. See on uhke enesest lugupidamine, milles ühtki noorust ei ole.“

„Ema, sa . . . .“

„Küllalt,“ ütles Aureelia külmalt. „Veelia Kamilla, minu noorem tütar, kes mu südamele lähimal seisus, on Pompei hukkimisel surma saanud. Mis on see minu asi, et Korintuses millegi alatu usufelsti litgete seas samanimeline tütarlaps on? Täna seft oleme lahutatud inimesed, domina. Ma lähen Rooma ja tänan jumalaid, et mul vähemalt üks tütar on.“

Nii lahkus ta toast — Kamilla aga jäi ja nuttis mõned filmapilgud nii, kui ahwardaks süda lõhkeda.

Teiselt päewal lahkus Aureelia Korintusest, ulatades külmalt kätt ainult Wiktorile ja Sowrooniale, kuigi Kamilla filmaweel ta ette kummardas ja ta kuue palistust suudles. Mõõdus aastaid ja ei kuulnud ükski Aureeliast enam; arwati, et ta Rooma sõitis.

Midagi ei seganud rahulikku elu Korintuses. Wiktori äri õitsis, nii oli Sowroonial wõimalik enam orje osta; et orjapidamine ebaloomulik, ei tulnud efmestele kristlastele mõttesfegi, ehk küll nende orjel õnnelikum elu oli kui paganate omadel. Kamilla maalis ja teenis seega ülespidamist. Pea surid Stehwaanus ja Priskilla; neid leinas kogudus jägawalt. Priskilla asemel sai ta õetütar Rhoode kogudusõeks. Uglaatia ja Kereniitse kaswasid emale abiks; terwel perekonnal oli Jumala õnnistus.

Rakskümmend aastat mõõdus Ireene surmast ja Aureelia ärareisist. Mõõda uulitsat, kus seisus kristlaste kirik, sammusid kaks naisterahwast. Noorem neist kandis kogudusõeriideid, kuna teiselt, kes õieti waewaga edasi liikus, walge ristimiskuub oli.

„Oled ja õnnelik, mu laps?“ küsis wanem, „mu ema, mõiksin ma peaaegu velda.“

„Jal elus ei olnud ma nii õnnelik, armas ema. Mul näib, kui oleks mu senises elus midagi puudunud. Kakskümmend aastat palusin ma, et sa karja hulka toodaks, ja nüüd on mu palve kuulnud.“

„Ma mõlgnen sulle palju tänu, mu tütar. Jal ei oleks ma hakanud Kristuse järel küsima, kui ma ei oleks nii uudishimulik olnud. Tahtsin näha, mis usk see õieti on, mis sind nii muutis, ja ma läksin Ignaatsuse jutlusi Roomas kuulama. Ei oleks Marisia furnud ja Strohwiis uuesti abiteelunud, ei oleks ma ita! siia tulnud. Roomas jõudsin selgusele, et sa ei olnud sõnakuulmata tütar, kelleks sind pidasin, vaid sõnakuulelik Kristuse järelkäija, kelleks ka mina tahan saada. Oh, et ma veel nii jõuetu olen Tema kiitust kuulutama!“

„Ja siiski veldakse tähendamissõnas, et need, keda üheteistkümnendal tunnil kutsuti, sama palga

said kui teised, kes päeva palawat kannud. Kas sa ei mäleta seda, armas ema?“

„Dean küll. Riitus Tema pühale nimele, et Ta armu andis ja mind veel üheteistkümnendal tunnil kutsus!“

„Aamen,“ ütles noorem.

„Rahu olgu sulle, õde Roode!“

„Arm sinuga, õde Kamilla. Jooksin nii, et sind peaaegu ei näinud. Kuidas elab meie armas õde Sowroonia, ja ta mees ja lapsed?“

„Hästi kõik, mu õde; Jumalale tänu! Ma olen aga nüüd üks oma emaga.“

„Olen ju kuulnud, kuid unustasin jällegi. Pean aga nüüd ruttu minema, lubasin oma tütre Glaugiale, ei varsti koju tulen ja ta haige lapse juurde jään. Elage hästi, mu õed! Isjand olgu teiega!“

Rhoo de ruttas edasi, kuna Aareelia ja Kamilla oma uue kodu poole sammusid, mis asus Wiktori ja Sowroonia elukoha kõrval. (Lõpp.)

## Jlma waate = nurk.

K. L. Marley.

II.

### Kanti krititsismini.

Inglise mõteteadlased, keda uuris Kant, mõjusid ta peale nõnda, et ta püüdis teha kindlaks inimeste mõistmist ehk teadmist ilmast. Sel teel pidi wiimaks mõtte- teadusel pandama kindel alus, sest mõistmise teoorial on lahendada kaks põhipanewat küsimust: 1) kuidas meie mõistmine ehk teadmine ilmast tekib; 2) kui kaugemale ulatawad meie mõistmise piirid, s. t. kas võime oma meeltega omandada õiget ja tõelist olemise mõistet.

Descartes, Leibniz ja piiskop Berkeley õpetasid, et meie teadmine on tõeline, sest see on päritud sündimisega, mis ilmaga wiie meele läbi kokku puutudes meis üles äratatakse. Nende mõtted on õige lähedad Sokrates ja eraldi Plato omadele.

Descartes ütleb: kõik teadmine ehk mõistmine meid ümbritsewast tekib kahest, sündimise poolest kaasaantud ideedest ja meelte kogemuste läbi, mis ilmaga kokupuutumise läbi teeme. Päritud ideede ja meelte kogemuste läbi saadud teadmine wastab täiesti tõele Descartes'i arwates, nii et asja ja olemise wiimast teadmist sel teel omandame. Mõistus tuleb aga tarwilikult harida, sest asjade ideed wõi mõisted loob meie mõistus. Kõrgem rationalism.

Leibnizi optimistliku arwamise järele tekib ilmapõiste meis ainult päritud ideedest. Meelte kogemus ei mängi tema arwates tõelise teadmise juures mingit osa. Iiri piiskopi Berkeley arwates tuleb kõik teadmine välisilmast Jumala alaliste salapärase ilmutuste läbi. Jumal ükski ilmutab asjade ja ilma õiget ideed. Kõik need kolm suurt teadlast uskusid, et meie mõistmine ilmast on õige ja täielik. Järgnewad kolm suurt inglasi, kes Kanti peale on mõjunud sügawalt, kahtlewad meie teadmise ulatuse ja tähtsuse juures. Nende nimed on Hobbes, Locke ja Hume.

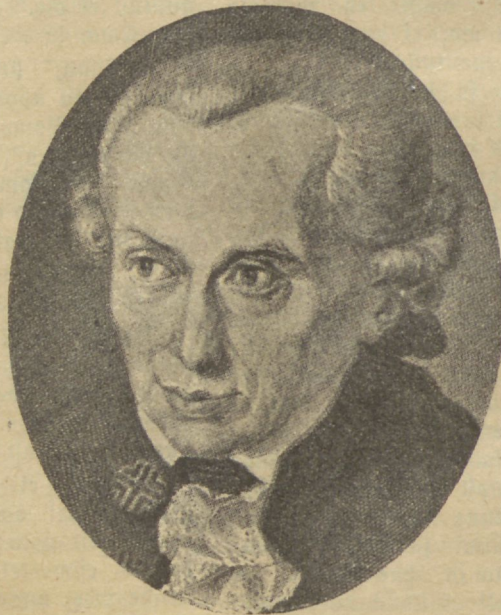
Hobbes (1588—1679.) lausub: kõik mõistmine välisilmast sünnib kehade mõju läbi meie wiie meele peale. Mõistmine (Erkennen) on esmalt tundmus

(Empfindung). Tundmuste resultaat ehk kogumulje on mõistmine. Kui wiie meele läbi saadud mõistmist kaswatame ehk jälle maha arwame, tekiwad ideed. Päritud ideid ei ole. Sarnasel wiisil saadud teadmise wastu ei saa aga kunagi tunda tõsist usaldust, sest ikka tuleb meil kahelda, kas meelde läbi saadud mulje õige on. Täiesti heidab ta päritud ideede oletuse ja lahkeb sellega Plato ja Sokratese pärandusest, kes lausused, et üldmõiste (Allgemeinbegriff) asja tõelikkust, ideed ilmutab.

Locke (1632—1704) peetakse esimeseks õhtumaa kriitika mõtte- teadlaseks. Temagi püüab kui teisetki eelpool mainitud teadmise ehk mõistmise tekkimise ja selle ulatuse üle juurelda. Ainus tee siinjuures on tema arwates psühholoogia. Inimese hing on tema arwates kui tühi tahwel ilma sündides; alles meelte kogemused kirjutawad temale. Kõik teadmus tuleb meelte kogemusest. Midagi ei ole meie mõistuses, mis warem ei olnud meie tunnetes. Meeled sünnitawad ideed. Välismõjude läbi meie meelte peale tekiwad meelte kogemused ehk nagu ta neid ka nimetab sensatsioonid. Sisemiste waatluste ja mõistuse kombinatsioonide läbi saawutatakse sisemised kogemused — refleksioonid. Kombinatsioonide, kristallisatsiooni ja kriitika tagajärjel tekiwad ideed. Kui mõistus lihtsaid ideid liidab, saawad kõrgemad ideed, tema poolt kompleksideks nimetatud. Ta usub siiski Jumalasse.

Hume (1711—1776.) ülistab meelte tähtsust teadmise saawutamise juures veel enam kui Locke. Kõik ideed nähtustest ja olemisest

on korduwad meeldetuletused ettekujutustest, sellepärast ka nõrgemad kui tõelikkus. Ideed asjadest väljaspool meid endid on äratõmbed meie peale awaldatud mõjudest, mis need asjad meie peale on awaldanud. Oma oletustega kaldub ta täielikku kahtlusesse. Kõik on kahtlane. Hume oli täiesti rumala ratsionalismi wangis, kui arwas, et kõike, mida meie ei mõista ja ei saa seletada, ära tuleb heita. Temas elas inglise ratsionalism oma kõrgema ja wiimse astme üle. Temast nüüd on Kant eraldi mõjutatud. (Järgneb.)



J. Kant.

# MÕNDASUGUST.

KUI PALJU MAKSIS ILMASÕDA. Ilmasõda on maksma läinud umbes 250 miljardit dollarit. Selle summa ettekujutamatu suurust on omale ka imelikkude piltidega raske selgeks teha. 250 miljardit hõbe dollarit kaalub 7,812.000 tonni. Selle koorma ärawedamiseks läheks tarvis 3906 rongi, milles igaühes 40 wagunit. Ritta seatud rongid wõtaksid oma alla ligi 1500 klm. raudteed. Kui 250 miljardit dollarit oleks pandud ekwaatorile, siis ulataks see rida 286 korda ümber maakera. Kui kõik need dollarid üksteise peale laduda, siis saaksime samba, mille kõrgus oleks 660.000 kilomeetrit. Rahahunnik ulataks sellega kaks korda nii kaugele kui on kuu maakera.

TANSUSAALIST IGAWIKKU. „Kas oled kuulnud ühest noormehest, kes suri äkitselt pühapäewa õhtul?“ küsiti minult, kui olin ühel reisil.

Ta oli waewalt 27 aastat wana, kui surm teda ootamata tabas ja samases olukorras, mis tegi weel kurwemaks elust lahkumise.

Oli korraldatud tansupidu, kuhu nimetatud noormeeski läks. Kuid keskel kõige paremat rõmupidu, langes ta äkitselt põrandale. Kui sõbrad ruttasid teda üles tõstma, oli ta ju surnud. Südamerabandus katkestas ta noore elu.

Ah, kui hirmus on tansusaalist minna igawikku!

Ometi oli ka seegi noormees saanud sagedasti kusteid päästmisele. Just samal õhtulgi kui surm teda tabas, oli ta saanud kutse, nii jutustasid paar usklikku sõpra, kes olid manitsenud noortmeest end ära andma Issandale, natuke aega enne seda, kui see pidule läks.

„Ainult see kord“, oli ta ütelnud, selle järele ma enam iialgi ei tantsi ega ela pöörmatult.“

Noormees ei aimanud, et see mida ütles, läks täide nii hirmuawal kombel. Tõepoolest ta rohkem enam ei tantsinud — jõudes igawikku, kus armupäew igawesti on kustunud ja enam pöörmist pole.

Kui hirmus on tähele panemata jätta Jumalaga kutsumised, kuni ükskord leiame, et oleme hukka läinud.

Olgu see hoiatuseks igale noorele. Täna kui sa Tema häält kuuled ära tee oma südant kõwaks. Ebr. 3: 15.

„Noorteen Todistus'est“ P. S.

LÄBI AASTA LÕIKUS. On ju praegu meil lõikuse aeg — kuid terwel maakeral on läbi aasta lõikuse aeg, küll mitte igas paigas aga ometi imestamisväärt, et iga kuu ise paigas lõikus on:

Jaauaril — Austraalias, Uuel Meremaal ja Chilis.

Weebruari ja Märtsis — Egiptuses ja Indias.

Aprillis — Wäike-Aasias, Süürias ja Persias.

Mais — Kesk-Aasias, Hiinas, Jaapanis, Marokkos ja Algeris.

Juunis — Wahemere põhja ranna mail, Hispaanias, Portugaalias, Lõuna-Prantsusmaal, Itaalias, Balkani maad ja Lõuna-Wenemaal.

Juulis ja Augustis — Inglismaal, P.-Prantsusmaal, Saksamaal, Schweitsis, Kesk-Wenemaal. Suurem osa P.-Ameerikast.

Augustis ja Septembris — Belgias, Hollandis, Soome, Eesti ja Daanimaal.

Septembris ja Oktoobris — Schotimaal, Norra, Rootsi, P.-Wenemaal.

Nowembris — Lõuna-Aafrikas, Peru ja P.-Austraalias. Detsembris — Argentiina osa Chilit.

„PROLETARIAADI AASTA“ WENEMAAL. Moskwa kesktööamet on wälja töötanud uue kalendrikawa, mille järele „proletariaadi aasta“ 12 kuust koos seisaks, igas kuus 6 wiiepäewalist nädalat, nii et iga wiies päew pühapäew on. — (Postim.)

Kas pole see jälle ainult piibli ettekuulutuste tõestumise, millest juba prohwet Taaniel ette kuulutab — Taan. 7: 25. „Ja ta wõtab Kõigewägewama wastu sõnu rääkida ja Kõigekõrgema pühasid rohkesti waewata; ja tema mõte on seatud aega ja kohtu wiisisid teist wiisi seada ja neid antakse ta kätte üheks ajaks, ja kaheks ajaks ja pooleks ajaks.“ Täpp — täpilt läheb kõik tõeks. Samm sammult läheneme meie ka Issanda auilumise wastu, mida tõendab ka seegi märk. S.

Lauluraamatus on olemas üks ilus laul, mis algab sõnadega: „Mäleta taewast sõpra, su peigmeest armast ilusat.“ Oeltakse, et wähesed laulud on laiemale lewinnud ja sagedamini lauletud, kui see. Nimetatud laulu tegija nimi on Josef Scriwer. Tema elulugu on murede jutustus.

Noor Josef Scriwer oli kihlatud. Heledalt paistis tulewik ja õnnest üle ujutatud oli nende kahe noore inimese pulmapäew. Lühikene oli aga õnn. Pulmapäewa õhtul sai surma noor naine, jättes oma abikaasa lohutamata kurbuse walda. See raske kurbus mõjus J. Scriweri peale nii wõrd, et ta ohwerdas kogu oma elu ja õnne Kristuse teenistuseks. Ta tegi oma elu ülesandeks aidata waeseid, õnnetuud ja kurbe. Ses töös sai ta armu mõjuda samase soolana ja walgusena, mida maailm tarvitseb ja otsib. Maailm ei ole kunagi küsinud suurt tunnistust, ega kõrget teadust, waid elawat elu kristlaste hulgas. Jutustatakse, et Scriwer, olgugi et oli ülikooli haridusega mees, magister, tihti peale käis linna uulitsail töömehe riideis saag ja saepukk käes — teekonnal abitarwitajate juure.

Laulu „Mäleta taewast sõpra“ kirjutas ta kord lohutuseks oma emale, kes oli raske kurbuse wallas. Küll kindlasti ei aimanudki kirjutaja siis, missuguseks õnnistuseks laul saab olema tuhandeile muilegi kannatajale maailmas. Kui Scriwerilt kord küsiti selle laulu sündi, ütles ta: „Issand ja mina tegime selle üheskoos.“

Soome keelest.

## KODUMAA TEATEID.

NARWA „SININE-RIST“ ühes C. E.-ga pühitses 17. aug. oma IV aastapäewa, mil puhul suurem koosolek ära peeti. Wõõrastena wõtsid osa w. Tarning — Kärblast, w. Tõhwer — Haapsalust, õde Olga Oertling — Pärnust ja mõned tallinlased.

Kooswiibimised olid õnnistatud. Õnnistatud uut tööaastat!

USKLIK ÜLIÕPILASGRUPP pidas oma konwerentsi tänawu 15—20. aug. Rannamõisas. Osawõtjaid 13. — Nagu kuulda olnud konwerents õnnistatud ja südamlilik.

HIJU-KÄRDLA LASTEKODUS on juba 6 last kaswatada.

17. AUG. ÖNNISTATI Tapal uus methodisti kirik sisse.

WENNASTE KOGUDUS hakkab ka sihikindlamalt noorsootööd tegema. Selleks peetakse septembrikuus töötegijate koosolek Tallinnas ära.

HIJU-KÄRDLA C. E. Ühing pühitses 31. aug. oma aastapäewa.

U. T. Ü. „SELTSIMEHE“ ÄRIJUHT wend Lipstok lahkus 30. juulil kaheksakuuse haiguse järele siit ära. Wend oli Allika C. E. Ühingu liige ja wiimasel ajal ka C. E. liidu rewisjoni komisjoni liige. Jällegemiseni kodumaal.

PAIDE C. E. ÜHING pühitseb oma aastapäewa 14. septembril, Pärnu 28. septembril.

# WÄLISMAA TEATEID.

BRITI PIIBLISELTSI aruandest on näha, et 1923. aastal on müüdnud 8.540.000 piiblit. Tänu Issandale selle kalli külwi eest! Tõlgitud on piibel praegu 566 keelde, seega 8 uude keelde.

CALWINI SÜNDIMISMAJA Noyonis, kus 1509. aastal oma usupuhastaja sündis, on saanud ilmasõjas peaaegu täiesti purustada. Selle krundi on calwinistlik selts ostnud, et ehitada sellele üht „Calwini maja.“

METHODISTIDE KÖNWERENTSIL Ameerikas selgus, et raha kirikutöö edustamiseks on möödunud aastal 2 miljonit dollarit vähem sisse tulnud, kui ette oli nähtud. Keegi juuresolijaist õpetajaist tegi ettepaneku konwerentsi saadikuile oma uuride ohwerdamise läbi tekkinud puudujääki kustutada aidata. Ta ise pani esimeseks oma kulduuri lauale. Tema eeskujul pandi weel 30 uuri juurde. Mitmed ostsid omad uurid wastawa rahaga tagasi.

PAAWST PIUS X annud igapäew töötuse tõelikule karsklusele, sellega oma kiriku liigetele andes head eeskuju. Kui mitmed waimlikud ka meie maal annawad häwitawat eeskuju rahwale oma jooastawate jookide isikliku tarwitamise kui ka nende eestkostmise ja kaitsmise läbi.

MUHAMEEDLASI rändab tänapäew enam Pariisi kui Mekasse. Seega üks iseäralik tunnus selle usu murrangust.

BAPTISTIDE ARW oli wiimase aruande järele ilmas 9.962.617. Wiimase aasta jooksul on see arw 800.000 kaswanud.

EPWORTH-LIGA noorte liikumine areneda Ameerika lehtede teatel balti riikides suurelt.

ITAALIA piibliseltil on ametis 39 piibli-müüjat, kes on müüdnud möödunud aasta jooksul 240.000 piiblit.

MORMOONID lewitawad oma asja Ameerikas suure jõuga. Imestama peab, missuguse agarusega edustatakse tihti sarnaseid waleõpetusi nende jüngritest. Selle taga seisawad piimeduse wäed.

PAAWST on 1925. aasta „pühaks aastaks“ kuulutanud. Arwatakse, et „pühal aastal“ enam kui 2 miljonit palwerändajat Rooma linna tuleb.

## Teadaanne.

Cesti Misjoni Ühenduse poolt forraldatud järjekorraline

## Wendade kursus

peataffe sel aastal 13. juuni 15. novembrini Tallinnas, Luitse tn. nr. 11, „Siinise Riisti“ ruumes.

Algus kell 9 hommikul.

Kõikidele wendadele — tere tulemast.

Juhatus.

Palume neid, kes lehte wahest mitte pole kätte saanud ehk oma elukohta on muutund kohe talitusele teatada — Tallinn, Postkasti nr. 284.

Lasatellijaid kes oma arweid weel pole öien-danud, paluksime jeda pea teha. Talitus.

Wäljaandja: Cesti Üskliffude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: K. L. Marley. Toimetuse aadress: Tallinn, Kotsepu t. nr. 6—2.

## Surma elu

on R. Kaups'i poolt kirjutatud. Uus väga hea raamatuke.

Hind kõigest 15 mk.

Tähtis igale usklikule.

## I. Tallinna matuse Talituse äri

Lai tänow nr. 2, kõnetr. 698.

Seal wõib leida kõik, mis matuse korral tarwis läheb. Omal surnuwankreid

Aust. w. I. Sakeus.

Teen igasuguseid

## kellasepa töid.

Tellimisi palun ära anda Tallinnas:

„Seltsimehe“ kassapidajale ehk töökotta Wil-lardi tänow 3—10 (hoowis).

Terwitades wend

G. Henny.

## Rätsepaäri.

Wõtan tellimisi wastu meesterahwa-riiete jaoks tellijate, kui ka omast siise ja wäljamaa riitetest.

Alustusega w. J. Tiismann

Liivalaia tän. 9—1.

R. L. „Külwaja“ trüff, Keilas.

Hind 15 marka.